

Sprawozdanie finansowe
ASSECO BUSINESS SOLUTIONS S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku

Sprawozdanie finansowe

ASSECO BUSINESS SOLUTIONS S.A.

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ORAZ SPRAWOZDANIE Z POZOSTAŁYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH ASSECO BUSINESS SOLUTIONS S.A.	3
BILANS ASSECO BUSINESS SOLUTIONS S.A.	4
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ASSECO BUSINESS SOLUTIONS S.A.	6
RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ASSECO BUSINESS SOLUTIONS S.A.	7
DODATKOWE OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	8
I. PODSTAWOWE INFORMACJE	8
II. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ORAZ ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI	10
2.1. Podstawa sporządzenia	10
2.2. Oświadczenie o zgodności	10
2.3. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji	10
2.4. Profesjonalny osąd i szacunki	11
2.5. Stosowane zasady rachunkowości	12
2.6. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	15
III. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI	17
IV. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z ZYSKÓW I STRAT I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	19
4.1. Struktura przychodów operacyjnych	19
4.2. Struktura kosztów operacyjnych	22
4.3. Przychody i koszty finansowe	24
4.4. Podatek dochodowy	25
4.5. Zysk przypadający na jedną akcję	29
4.6. Informacja dotycząca wypłaconej dywidendy	29
V. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO BILANSU	30
5.1. Rzeczowe aktywa trwałe	30
5.2. Wartości niematerialne	33
5.3. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	38
5.4. Testy na utratę wartości aktywów	41
5.5. Należności oraz aktywa z tytułu umów z klientami	44
5.6. Czynne rozliczenia międzyokresowe	47
5.7. Pozostałe aktywa	47
5.8. Zapasy	49
5.9. Środki pieniężne i depozyty	50
5.10. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	50
5.11. Kapitał zakładowy i pozostałe elementy kapitału własnego	51
5.12. Kredyty bankowe i emisje papierów wartościowych	52
5.13. Zobowiązania z tytułu leasingu	53
5.14. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	55
5.15. Zobowiązania z tytułu umów z klientami	57
5.16. Rezerwy	58
5.17. Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów	61
5.18. Transakcje z podmiotami powiązаныmi	61
VI. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	63
6.1. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	63
6.2. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	63
6.3. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	63
VII. NOTY OBJAŚNIAJĄCE CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM	64
VIII. POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	69
8.1. Zobowiązania pozabilansowe	69
8.2. Sezonowość i cykliczność	70
8.3. Zatrudnienie	70
8.4. Informacje o wynagrodzeniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	70
8.5. Wynagrodzenie Kluczowego Personelu	71
8.6. Zarządzenie kapitałem	72
8.7. Znaczące zdarzenia po dniu bilansowym	73
8.8. Znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych	73
ZATWIERDZENIE DO PUBLIKACJI PRZEZ ZARZĄD	74

Rachunek zysków i strat oraz Sprawozdanie z pozostałych dochodów całkowitych ASSECO BUSINESS SOLUTIONS S.A.

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	Noty	12 miesięcy do	12 miesięcy do
		31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
		tys. PLN	tys. PLN
Przychody operacyjne	<u>4.1</u>	273 860	254 690
Koszt własny sprzedaży	<u>4.2</u>	(153 518)	(146 061)
Zysk brutto ze sprzedaży		120 342	108 629
Koszty sprzedaży	<u>4.2</u>	(12 951)	(13 386)
Koszty ogólnego zarządu	<u>4.2</u>	(20 439)	(19 041)
Zysk netto ze sprzedaży		86 952	76 202
Pozostałe przychody operacyjne		941	809
Pozostałe koszty operacyjne		(217)	(434)
Zysk z działalności operacyjnej		87 676	76 577
Przychody finansowe	<u>4.3</u>	896	414
Koszty finansowe	<u>4.3</u>	(1 849)	(862)
Zysk brutto		86 723	76 129
Podatek dochodowy	<u>4.4</u>	(13 284)	(13 560)
Zysk netto		73 439	62 569
Zysk netto przypadający na jedną akcję (w złotych):			
podstawowy z zysku netto	<u>4.5</u>	2,20	1,87
rozwodniony z zysku netto	<u>4.5</u>	2,20	1,87

POZOSTAŁE DOCHODY CAŁKOWITE:	Noty	12 miesięcy do 31	12 miesięcy do 31
		grudnia 2019	grudnia 2018
		tys. PLN	tys. PLN
Zysk netto		73 439	62 569
<i>Elementy, które mogą podlegać przeklasyfikowaniu do rachunku zysków i strat</i>		-	-
<i>Elementy, które nie podlegają przeklasyfikowaniu do rachunku zysków i strat</i>		(379)	(187)
Zyski/straty aktuarialne		(469)	(229)
Podatek dochodowy dotyczący pozostałych dochodów całkowitych		90	42
Razem pozostałe dochody całkowite:		(379)	(187)
SUMA DOCHODÓW CAŁKOWITYCH ZA OKRES		73 060	62 382

Bilans

ASSECO BUSINESS SOLUTIONS S.A.

AKTYWA	Noty	31 grudnia 2019 <i>tys. PLN</i>	31 grudnia 2018 <i>tys. PLN</i>
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	<u>5.1</u>	12 172	20 334
Wartości niematerialne	<u>5.2</u>	276 091	277 429
<i>w tym wartość firmy z połączenia</i>	<u>5.2</u>	252 879	252 879
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	<u>5.3</u>	51 313	-
Aktywa z tytułu umów z klientami i należności długoterminowe	<u>5.5</u>	881	1 085
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	<u>4.4</u>	3 055	1 687
Rozliczenia międzyokresowe	<u>5.6</u>	36	34
		343 548	300 569
Aktywa obrotowe			
Zapasy	<u>5.8</u>	726	390
Należności z tytułu dostaw i usług	<u>5.5</u>	45 290	46 359
Aktywa z tytułu umów z klientami	<u>5.5</u>	1 528	565
Pozostałe należności	<u>5.5</u>	651	321
Rozliczenia międzyokresowe	<u>5.6</u>	574	918
Pozostałe aktywa	<u>5.7</u>	14 374	131
Środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe	<u>5.9</u>	15 950	12 800
		79 093	61 484
SUMA AKTYWÓW		422 641	362 053

Bilans

ASSECO BUSINESS SOLUTIONS S.A.

PASywa	Noty	31 grudnia 2019 tys. PLN	31 grudnia 2018 tys. PLN
KAPITAŁ WŁASNY OGÓŁEM			
Kapitał podstawowy	<u>5.11</u>	167 091	167 091
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		62 543	62 543
Zyski zatrzymane		86 471	68 686
		316 105	298 320
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty bankowe, pożyczki, dłużne papiery wartościowe	<u>5.12</u>	-	6 701
Zobowiązania z tytułu leasingu	<u>5.13</u>	46 863	4 502
Rezerwy	<u>5.16</u>	2 499	1 809
		49 362	13 012
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty bankowe, pożyczki, dłużne papiery wartościowe	<u>5.12</u>	-	6 650
Zobowiązania z tytułu leasingu	<u>5.13</u>	8 423	1 688
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	<u>5.14</u>	6 083	5 029
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	<u>5.15</u>	12 678	11 134
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	<u>5.14</u>	2 384	1 551
Zobowiązania budżetowe i pozostałe zobowiązania	<u>5.14</u>	13 350	12 178
Rezerwy	<u>5.16</u>	421	882
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i kosztów	<u>5.17</u>	13 835	11 609
		57 174	50 721
SUMA ZOBOWIĄZAŃ		106 536	63 733
SUMA PASYWÓW		422 641	362 053

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym ASSECO BUSINESS SOLUTIONS S.A.

	Noty	Kapitał podstawowy tys. PLN	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej tys. PLN	Zyski zatrzymane tys. PLN	Kapitał własny ogółem tys. PLN
Na dzień 1 stycznia 2019 roku		167 091	62 543	68 686	298 320
Wpływ wdrożenia MSSF 16	<u>2.5.i</u>	-	-	(5 148)	(5 148)
Na dzień 1 stycznia 2019 roku (po ujęciu wpływu z wdrożenia MSSF 16)		167 091	62 543	63 538	293 172
Zysk za okres sprawozdawczy		-	-	73 439	73 439
Suma pozostałych dochodów całkowitych		-	-	(379)	(379)
Dywidenda za rok 2018	<u>4.6</u>	-	-	(50 127)	(50 127)
Na dzień 31 grudnia 2019 roku		167 091	62 543	86 471	316 105
Na dzień 1 stycznia 2018 roku		167 091	62 543	49 957	279 591
Zysk za okres sprawozdawczy		-	-	62 569	62 569
Suma pozostałych dochodów całkowitych		-	-	(187)	(187)
Dywidenda za rok 2017	<u>4.6</u>	-	-	(43 444)	(43 444)
Pozostałe korekty		-	-	(209)	(209)
Na dzień 31 grudnia 2018 roku		167 091	62 543	68 686	298 320

Rachunek przepływów pieniężnych

ASSECO BUSINESS SOLUTIONS S.A.

	Noty	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
		tys. PLN	tys. PLN
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk brutto		86 723	76 129
Korekty o pozycje:		31 239	18 021
Amortyzacja	<u>4.2</u>	24 507	18 557
Zmiany stanu kapitału pracującego	<u>6.1</u>	6 013	(1 007)
(Przychody)/koszty z tytułu odsetek od instrumentów finansowych		94	676
(Przychody)/koszty z tytułu odsetek od leasingu		1 720	-
(Zyski)/straty z różnic kursowych		(306)	-
Pozostałe (przychody)/koszty finansowe		(501)	(170)
(Zyski)/straty z działalności inwestycyjnej		(181)	(31)
Pozostałe korekty		(107)	(4)
Środki pieniężne wygenerowane z działalności operacyjnej		117 962	94 150
(Zapłacony podatek dochodowy)		(12 521)	(13 956)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		105 441	80 194
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy:			
Wpływy ze sprzedaży aktywów trwałych i wartości niematerialnych	<u>6.2</u>	392	451
Pożyczki spłacone		-	54
Pozostałe wpływy		-	351
Wydatki:			
Nabycie aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	<u>6.2</u>	(4 607)	(3 568)
Wydatki z tytułu prowadzonych projektów rozwojowych	<u>6.2</u>	(11 289)	(9 804)
Lokaty bankowe		(14 000)	-
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności inwestycyjnej		(29 504)	(12 516)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy:			
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek	<u>6.3</u>	21 593	-
Wydatki:			
Dywidendy wypłacone	<u>6.3</u>	(50 127)	(43 444)
Wydatki z tytułu spłaty kredytów i pożyczek	<u>6.3</u>	(34 944)	(6 651)
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu	<u>6.3</u>	(7 480)	(1 195)
Zapłacone odsetki	<u>6.3</u>	(1 829)	(674)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(72 787)	(51 964)
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		3 150	15 714
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na dzień 1 stycznia		12 800	(2 914)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na dzień 31 grudnia	<u>5.9</u>	15 950	12 800

Dodatkowe objaśnienia do sprawozdania finansowego

I. Podstawowe informacje

Podstawowe informacje o Spółce	
Nazwa	Asseco Business Solutions S.A.
Siedziba	ul. Konrada Wallenroda 4c, 20-607 Lublin
KRS	0000028257
Regon	017293003
NIP	522-26-12-717
Podstawowy przedmiot działalności	Informatyka

Spółka Asseco Business Solutions S.A. („Spółka”, „Emitent”, „Asseco BS”) została utworzona Aktem Notarialnym z dnia 18 maja 2001 roku. Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Asseco Business Solutions S.A. jest częścią międzynarodowej Grupy Asseco Poland S.A., jednego z wiodących dostawców oprogramowania własnego na rynku europejskim. Grupa stanowi federację firm zaangażowanych w rozwijanie technologii informatycznych i jest obecna w ponad 50 krajach świata, m.in. w większości państw europejskich, a także w USA, Kanadzie, Izraelu czy Japonii.

Kompleksowa oferta Asseco Business Solutions S.A. obejmuje systemy klasy ERP wspomagające procesy biznesowe w średnich oraz dużych przedsiębiorstwach, komplet aplikacji do zarządzania małą firmą, programy wspierające pracę w obszarze HR, popularne w całej Europie aplikacje mobilne klasy SFA pozwalające na zarządzanie siecią przedstawicieli handlowych, platformy wymiany danych oraz programy do obsługi transakcji faktoringowych.

Asseco Business Solutions S.A. dysponuje również własnym Data Center, którego parametry eksploatacyjne spełniają najwyższe wymagania w zakresie bezpieczeństwa, niezawodności i efektywności pracy systemów. Wszystkie rozwiązania Asseco BS powstają w oparciu o wiedzę doświadczonych specjalistów, sprawdzoną metodologię oraz z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informatycznych. Dzięki wysokiej jakości produktom oraz usługom, które są z nimi powiązane, oprogramowanie Asseco Business Solutions od wielu już lat z powodzeniem wspomaga funkcjonowanie kilkudziesięciu tysięcy przedsiębiorstw. Firma może pochwalić się wdrożeniami zarówno w Polsce, jak i w kilkudziesięciu krajach Europy.

Podmiotem bezpośrednio dominującym nad Asseco Business Solutions S.A. jest Spółka Asseco Enterprise Solutions a.s. z siedzibą w Bratysławie, która posiada 46,47% akcji Spółki. Jednostką dominującą całej Grupy jest Asseco Poland S.A., która bezpośrednio i przez podmioty zależne posiada 95,66% udział w Asseco Enterprise Solutions a.s.

W przypadku spółki Asseco Business Solutions S.A. decyzja posiadaniu kontroli w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku zgodnie z MSSF 10 została podjęta w oparciu o następujące czynniki:

- decyzje na walnym zgromadzeniu podejmowane są zwykłą większością głosów obecnych na walnym zgromadzeniu;
- akcjonariat spółki jest rozproszony i poza spółką Asseco Enterprise Solutions, a.s. (spółką zależną od Asseco Poland) istnieją tylko dwaj akcjonariusze posiadający więcej niż 5% głosów na walnym zgromadzeniu, kolejny największy akcjonariusz posiada ok. 13,5% głosów;

- nie ma dowodów na to, że między jakimikolwiek akcjonariuszami istnieje lub istniało jakiegokolwiek porozumienie co do wspólnego głosowania na walnym zgromadzeniu;
- w ciągu ostatnich pięciu lat, tj. w latach 2015-2019, procent akcjonariuszy obecnych na walnych zgromadzeniach mieścił się w przedziale od 58,77% do 76,2%. Oznacza to, że aktywność akcjonariuszy jest stosunkowo umiarkowana lub niska. Biorąc pod uwagę, że Asseco Enterprise Solutions, a.s. posiada obecnie 46,47% głosów na walnym zgromadzeniu, frekwencja musiałaby być większa niż 92,93%, żeby Asseco Enterprise Solutions, a.s. nie miało bezwzględnej większości głosów na walnym zgromadzeniu. Osiągnięcie takiej frekwencji w ocenie Zarządu wydaje się być mało prawdopodobne.

Biorąc pod uwagę powyższe, w opinii Asseco Business Solutions S.A., pomimo braku bezwzględnej większości w kapitale zakładowym spółki, Asseco Enterprise Solutions, a.s. kontroluje Spółkę w rozumieniu MSSF 10.

II. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego oraz zasady (polityka) rachunkowości

2.1. Podstawa sporządzenia

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem aktywów finansowych wycenianych w wartościach godziwych przez wynik finansowy lub przez pozostałe dochody całkowite, zobowiązań finansowych wycenianych w wartościach godziwych przez wynik finansowy.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę.

2.2. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”).

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Zakres jednostkowego sprawozdania finansowego jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (tekst jednolity: Dz. U. 2018 r. poz.757) („Rozporządzenie”) i obejmuje roczny okres sprawozdawczy od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2019 roku i okres porównawczy od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2018 roku.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Spółkę działalność, w zakresie stosowanych przez Spółkę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

Prezentowane jednostkowe sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelnie sytuację finansową i majątkową Spółki na dzień 31 grudnia 2019 roku, wyniki jej działalności oraz przepływy pieniężne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku.

2.3. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Niniejsze sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych. Walutą funkcjonalną Spółki Asseco Business Solutions S.A. również jest polski złoty. Ewentualne różnice w wysokości 1 tys. PLN przy sumowaniu wynikają z przyjętych zaokrążeń.

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na moment początkowego ujęcia na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy:

- pozycje pieniężne przeliczane są przy zastosowaniu kursu zamknięcia tj. kursu średniego ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień,
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przeliczane są przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia pierwotnej transakcji,

- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Dla potrzeb wyceny bilansowej przyjęto następujące kursy dla euro i dolara amerykańskiego (oraz analogiczne kursy dla innych walut kwotowane przez Narodowy Bank Polski):

- ✓ kurs obowiązujący w dniu 31 grudnia 2019 roku 1 EUR = 4,2585 PLN
- ✓ kurs obowiązujący w dniu 31 grudnia 2018 roku 1 EUR = 4,3000 PLN
- ✓ kurs obowiązujący w dniu 31 grudnia 2019 roku 1 USD = 3,7977 PLN
- ✓ kurs obowiązujący w dniu 31 grudnia 2018 roku 1 USD = 3,7597 PLN

2.4. Profesjonalny osąd i szacunki

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania szacunków i założeń, które wpływają na wielkości wykazane w sprawozdaniu finansowym. Mimo, że przyjęte założenia i szacunki opierają się na najlepszej wiedzy kierownictwa Spółki na temat bieżących działań i zdarzeń, rzeczywiste wyniki mogą się różnić od przewidywanych.

W odpowiednich pozycjach not objaśniających przedstawiono główne obszary, w których w procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości oprócz szacunków księgowych, duże znaczenie miał także profesjonalny osąd kierownictwa, i co do których zmiana szacunków może mieć istotny wpływ na wyniki Spółki w przyszłości.

Poniższa tabela stanowi spis stosowanych w Spółce szacunków wraz ze wskazaniem noty, w której opis stosowanych zasad został zamieszczony.

Wybrane szacunki	Nota	Numer strony
Przychody operacyjne	<u>4.1</u>	19
Podatek dochodowy	<u>4.4</u>	25
Rzeczowe aktywa trwale	<u>5.1</u>	30
Wartości niematerialne	<u>5.2</u>	33
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	<u>5.3</u>	38
Testy na utratę wartości	<u>5.4</u>	41
Aktywa z tytułu umów z klientami, należności z tytułu dostaw i usług oraz należności pozostałe	<u>5.5</u>	44
Zobowiązania z tytułu leasingu	<u>5.13</u>	55
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	<u>5.14</u>	55
Rezerwy	<u>5.16</u>	58
Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów	<u>5.17</u>	61

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku nie wystąpiły istotne zmiany w sposobie dokonywania szacunków w porównaniu do danych zaprezentowanych w sprawozdaniu za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku.

2.5. Stosowane zasady rachunkowości

Poniższa tabela stanowi spis stosowanych w Spółce zasad rachunkowości wraz ze wskazaniem noty, w której opis stosowanych zasad został zamieszczony.

Wybrane zasady rachunkowości	Nota	Numer strony
Przychody operacyjne	<u>4.1</u>	19
Koszty operacyjne	<u>4.2</u>	22
Przychody i koszty finansowe	<u>4.3</u>	24
Podatek dochodowy	<u>4.4</u>	25
Rzeczowe aktywa trwałe	<u>5.1</u>	30
Wartości niematerialne	<u>5.2</u>	33
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	<u>5.3</u>	38
Testy na utratę wartości	<u>5.4</u>	41
Aktywa z tytułu umów z klientami, należności z tytułu dostaw i usług oraz należności pozostałe	<u>5.5</u>	44
Rozliczenia międzyokresowe	<u>5.6</u>	47
Pozostała aktywa	<u>5.7</u>	47
Zapasy	<u>5.8</u>	47
Środki pieniężne	<u>5.9</u>	50
Kapitał zakładowy	<u>5.11</u>	51
Kredyty bankowe i emisje papierów wartościowych	<u>5.12</u>	52
Zobowiązania z tytułu leasingu	<u>5.13</u>	53
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	<u>5.14</u>	55
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	<u>5.15</u>	57
Rezerwy	<u>5.16</u>	58
Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów	<u>5.17</u>	61

Zasady rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego sprawozdania finansowego Spółki za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku za wyjątkiem przyjętego nowego standardu rachunkowości tj. MSSF 16 Leasing, których wpływ na niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe został opisany poniżej.

i. MSSF 16 – zastosowanie po raz pierwszy

Spółka wdrożyła MSSF 16 Leasing z dniem 1 stycznia 2019 roku zgodnie z przepisami przejściowymi zawartymi w standardzie. Wpływ wdrożenia standardu na dane Spółki został przedstawiony w tabeli poniżej.

Spółka zastosowała MSSF 16 retrospektywnie z odniesieniem skumulowanego efektu pierwszego zastosowania niniejszego standardu jako korekty bilansu otwarcia zysków zatrzymanych na dzień 1 stycznia 2019 roku. Zgodnie z paragrafem C8(b) MSSF 16 Spółka w odniesieniu do poszczególnych umów leasingowych wyceniła składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania albo w wartości bilansowej, tak jakby MSSF 16 był stosowany od daty rozpoczęcia umowy albo w kwocie równej odpowiednio wyliczonemu zobowiązaniu z tytułu leasingu na dzień pierwszego zastosowania standardu, czyli na 1 stycznia 2019 roku.

W Spółce występowały na dzień 31 grudnia 2018 roku zarówno umowy, które zgodnie z MSR 17 klasyfikowane były jako leasing operacyjny (zobowiązania z tych umów ujawniane były w sprawozdaniach finansowych jako

zobowiązania pozabilansowe), jak i umowy klasyfikowane jako leasing finansowy.

Największy wpływ na niniejsze sprawozdanie finansowe miało przeliczenie umów, które do dnia 31 grudnia 2018 uznawane były za leasing operacyjny (a zobowiązania z ich tytułów ujawniane jako zobowiązania pozabilansowe) – były to przede wszystkim umowy najmu nieruchomości biurowych.

Do przeliczenia umów Spółka wykorzystała krańcową stopę pożyczkową obliczoną jako suma możliwej do uzyskania przez Spółkę na dzień 31 grudnia 2018 marży kredytu inwestycyjnego odpowiednio zabezpieczonego na wynajmowanej nieruchomości oraz stopy kwotowanej dla instrumentów IRS dla waluty, w której zawarta jest umowa leasingu. Zarówno marża jak i stopa IRS dobrane zostały tak, aby odpowiadały okresom leasingu.

Wyjątki praktyczne dopuszczone przez MSSF 16 zastosowane na dzień przejścia

- Spółka nie zastosowała MSSF 16 do umów, które wcześniej nie zostały zidentyfikowane jako umowy zawierające leasing zgodnie z MSR 17 oraz KIMSF 4,
- Spółka zastosowała jednolitą stopę dyskontową do portfela leasingów o podobnym charakterze,
- Umowy leasingu operacyjnego, z pozostałym okresem leasingu krótszym niż 12 miesięcy na dzień 1 stycznia 2019 roku potraktowane zostały jako leasing krótkoterminowy i tym samym ujęcie tych umów nie uległo zmianie,
- Umowy leasingu operacyjnego, w przypadku których bazowy składnik aktywów ma niską wartość tj. poniżej 5 000 USD (ok. 19 tys. PLN) (np. wyposażenie biurowe) nie zostały przeliczone i ich ujęcie nie uległo zmianie,
- Spółka wykorzystała wiedzę zdobytą po fakcie w określaniu okresu leasingu (na przykład, jeżeli umowa przewidywała opcję przedłużenia umowy lub jej wypowiedzenia),
- Spółka wykluczyła początkowe koszty bezpośrednie z wyceny składnika aktywa z tytułu prawa do użytkowania w dniu pierwszego zastosowania,
- Spółka nie wydzieliła elementów leasingowych i nie leasingowych.

Wpływ wdrożenia MSSF 16 na dzień 1 stycznia 2019 roku

W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ na bilans Spółki z wdrożenia MSSF 16 na dzień 1 stycznia 2019 roku.

Wpływ MSSF 16 na bilans Spółki	1 stycznia 2019 w tys. PLN
Aktywa	
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	45 092
<i>w tym aktywa ujęte uprzednio w rzeczowych aktywach trwałych</i>	<i>(7 175)</i>
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego*	8 412
Zobowiązania	
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego*	7 204
Zobowiązania z tytułu leasingu	44 273
- długoterminowe	38 990
- krótkoterminowe	5 283
Wpływ netto na kapitał własny, w tym:	(5 148)
Zyski zatrzymane	(5 148)

(*) Kwoty aktywa i rezerwy zostały zaprezentowane w szyku rozstawnym dla celów informacyjnych. Docelowo zostały one wykazane w sprawozdaniu finansowym per saldo, zgodnie z polityką rachunkowości Spółki.

Powyższy wpływ związany jest z faktem, iż Spółka wynajmuje powierzchnie biurowe, które dotychczas ujmowane były jako leasing operacyjny zgodnie z MSR 17. W związku z faktem, iż prawie wszystkie umowy najmu zawarte są na okresy dłuższe niż 12 miesięcy Spółka dokonała odpowiedniego przeliczenia i przeklasyfikowania zobowiązania dotychczas ujawniane jako zobowiązania pozabilansowe na zobowiązania z tytułu leasingu przy użyciu krańcowej stopy pożyczkowej. Wpływ na zyski zatrzymane wynika z faktu przeliczenia części umów tak jakby MSSF 16 obowiązywał od momentu ich zawarcia.

W kwocie aktywów z tytułu prawa do użytkowania zaprezentowanego w bilansie na dzień 31 grudnia 2019 roku poza ujętą w powyższej tabeli kwotą 37 917 tys. PLN ujęto również aktywa, które dotychczas ujmowane były w ramach salda rzeczowych aktywów trwałych (saldo na dzień 01.01.2019 wynosiło 7 175 tys. PLN), a które do dnia 31 grudnia 2018 roku ujmowane były jako rzeczowe aktywa trwałe użytkowane w ramach leasingu finansowego zgodnie z MSR 17.

W tabeli poniżej Spółka zaprezentowała uzgodnienie zobowiązania z tytułu leasingu wynikającego z MSR 17 na dzień 31 grudnia 2018 roku, a zobowiązaniem oszacowanym na dzień 1 stycznia 2019 roku zgodnie z MSSF 16:

	Zobowiązania z tytułu leasingu tys. PLN
Zobowiązania ujęte na bilansie na dzień 31 grudnia 2018 roku - zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (MSR 17)	6 190
Zobowiązania (i ich zmiany) nieujęte na bilansie na dzień 31 grudnia 2018 roku, w tym:	44 273
Zobowiązanie z tytułu leasingu operacyjnego (MSR 17)	2 493
Wartość dyskonta przy zastosowaniu krańcowej stopy pożyczkowej	(6 021)
Leasing krótkoterminowy (wyjątek praktyczny skutkującym brakiem ujęcia zobowiązania na 1 stycznia 2019 roku)	(725)
Korekta wynikająca ze zmiany osądu Spółki w stosunku skorzystania z opcji przedłużenia lub wypowiedzenia	48 526
Wartość zobowiązania z tytułu leasingu na dzień 1 stycznia 2019 roku	50 463

Średnia ważona krańcowa stopa procentowa leasingobiorcy zastosowaną do zobowiązań z tytułu leasingu

ujętych w sprawozdaniu na dzień 1 stycznia 2019 roku wynosi 4,03 % dla PLN oraz 2,82% dla EUR.

Wpływ wdrożenia MSSF 16 na rachunek zysków i strat za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku

W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ zastosowania MSSF 16 na rachunek zysków i strat za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku.

Wpływ MSSF 16 na rachunek zysków i strat	Rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku (zgodnie z MSSF 16)	Korekta z tytułu zastosowania MSSF 16	Rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku (bez zastosowania MSSF 16- kwoty zgodnie z MSR 17)
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Przychody operacyjne (razem)	274 801	-	274 801
Koszty operacyjne (razem)	(187 125)	(1 823)	(188 948)
w tym amortyzacja aktywów wynajmowanych	(6 633)	5 307	(1 326)*
Zysk/strata z działalności operacyjnej	87 676	(1 823)	85 853
Przychody i koszty finansowe	(953)	1 465	512
Zysk/strata brutto	86 723	(358)	86 365
Podatek dochodowy (bieżące i odroczone obciążenie podatkowe)	(13 284)	68	(13 216)
Zysk/strata netto z działalności gospodarczej	73 439	(290)	73 149

*amortyzacja aktywów w leasingu finansowym zgodnie z MSR 17

W czerwcu 2019 roku, Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej ('KIMSF') dyskutował między innymi następujące kwestie związane ze stosowaniem MSSF 16: prawa do części podziemnej gruntu ('subsurface rights'), krańcowa stopa wzrostu dla leasingobiorcy, a także okres trwania umowy leasingu i okres ekonomicznej użyteczności inwestycji w obce środki trwałe i zdecydował o nie dodawaniu ich do agendy zmian w Standardzie. Spółka przeanalizowała argumentację Komitetu i uznała, że polityki rachunkowości i sprawozdawczości Spółki w zakresie powyższych zagadnień są w zgodzie z rozważaniami Komitetu.

ii. Pozostałe zmiany w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej obowiązujące od dnia 1 stycznia 2019 roku

- Interpretacja KIMSF 23 Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego
- Zmiany do MSSF 9: *Wcześniejsze spłaty z ujemną rekompensatą*
- Zmiany do MSR 19: Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu
- Zmiany do MSR 28: Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017:
 - ✓ MSSF 3 Połączenia jednostek – w zakresie nabyć wieloetapowych
 - ✓ MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne – w zakresie uzyskania wspólnej kontroli nad wspólnym działaniem
 - ✓ MSR 12 Podatek dochodowy – w zakresie skutków podatkowych dywidend
 - ✓ MSR 23 Koszty finansowania zewnętrznego

Zmiany nie mają istotnego wpływu na niniejsze sprawozdanie Spółki.

2.6. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 14 *Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe* (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później;
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 *Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem* (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony;
- MSSF 17 *Umowy ubezpieczeniowe* (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później;
- Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (opublikowano dnia 29 marca 2018 roku) –mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiana do MSSF 3 *Połączenia jednostek* (opublikowano dnia 22 października 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiany do MSR 1 i MSR 8: *Definicja istotności* (opublikowano dnia 31 października 2018 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiany do MSSF 9, MSR 39 i MSSF 7: *Reforma wskaźników referencyjnych stóp procentowych* (opublikowano dnia 26 września 2019 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiany do MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych: Podział zobowiązań na krótkoterminowe i długoterminowe* (opublikowano dnia 23 stycznia 2020 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – data wejścia w życie nie została jeszcze określona.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na niniejsze sprawozdanie Spółki.

III. Informacje dotyczące segmentów działalności

Zgodnie z MSSF 8, segmentem operacyjnym jest dająca się wyodrębnić część działalności Spółki, dla której są dostępne odrębne informacje finansowe podlegające regularnej ocenie przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych związanych ze sposobem alokowania zasobów oraz z oceną wyników działalności.

Dla celów zarządczych Spółka została podzielona na segmenty w oparciu o wytwarzane produkty i świadczone usługi. Na tej podstawie Zarząd zidentyfikował segment Systemy ERP, który pokrywa 95% przychodów Spółki. Pozostała działalność nie spełnia wymogów MSSF 8 i nie jest wydzielana. Zmiany w wielkości i znaczeniu wytwarzanych produktów i świadczonych usług mogą skutkować zmianą kompozycji segmentów działalności.

Segment Systemy ERP obejmuje rozwiązania informatyczne klasy ERP wspomagające zarządzanie przedsiębiorstwem, autorskie rozwiązania mobilne klasy SFA i FFA dedykowane przedsiębiorstwom działającym w oparciu o sieci przedstawicieli terenowych oraz systemy wspierające sprzedaż w branży handlu detalicznego. Oferowane rozwiązania są oparte o technologię Oracle oraz Microsoft, a w przypadku produktów Macrologic – o autorski system bazodanowy MacroBASE. Aplikacje wspierają procesy biznesowe oraz procesy obiegu informacji, pokrywając większość obszarów działalności firmy, m.in.: finanse i księgowość, zarządzanie personelem, kadry i płace, logistykę i WMS, sprzedaż mobilną i detaliczną w sieciach handlowych, produkcję oraz aplikacje internetowe. Systemy te dostarczają także szeregu narzędzi zarządczych – zaawansowane raporty oraz rozwiązania klasy Business Intelligence. Możliwości techniczne systemów pozwalają na wdrożenie ich w różnych architekturach sieciowych – w sieciach rozległych oraz połączenie ze specjalizowanym oprogramowaniem i urządzeniami. Przychody od żadnego z klientów nie stanowiły 10% lub więcej przychodów.

W pozycji **Niealokowane** prezentowana jest sprzedaż niedająca się przyporządkować do głównego segmentu działalności Spółki, wartość sprzedanych towarów, materiałów i usług obcych (COGS) związanych ze sprzedażą niealokowaną oraz kosztów operacyjnych jednostki organizacyjnej odpowiedzialnej za sprzedaż niealokowaną.

Finansowanie Spółki (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Spółki, stąd pozycje te nie są przedmiotem alokacji do segmentów.

Ceny transferowe stosowane przy transakcjach pomiędzy segmentami operacyjnymi są ustalane na zasadach rynkowych, podobnie jak przy transakcjach ze stronami niepowiązanymi.

Poniższa tabela prezentuje kluczowe wielkości przeglądane przez główny organ decyzyjny w Spółce, którym jest Zarząd. Zarząd nie analizuje również przepływów pieniężnych w rozbiciu na segmenty.

Poza wartością firmy oraz wartością aktywów niematerialnych rozpoznanych w ramach rozliczenia połączenia z innymi spółkami, aktywa Spółki Asseco Business Solutions S.A. co do zasady nie są przypisywane do poszczególnych segmentów i nie podlegają przeglądowi przez Zarząd Spółki w takim ujęciu.

Okres 12 miesięcy do dnia 31 grudnia 2019 roku	Segment ERP	Niealokowane	Razem
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	256 703	17 157	273 860
Rozliczenia między segmentami	-	-	-
Zysk netto ze sprzedaży segmentu sprawozdawczego	85 534	1 418	86 952
Amortyzacja	(24 206)	(216)	(24 422)
Wartości niematerialne rozpoznane w ramach rozliczenia połączenia przypisane do segmentu	1 982	-	1 982
Wartość firmy z połączeń przypisana do segmentu	252 879	-	252 879

Okres 12 miesięcy do dnia 31 grudnia 2018 roku	Segment ERP	Niealokowane	Razem
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	238 071	16 619	254 690
Rozliczenia między segmentami	-	-	-
Zysk netto ze sprzedaży segmentu sprawozdawczego	74 705	1 497	76 202
Amortyzacja	(18 485)	(72)	(18 557)
Wartości niematerialne rozpoznane w ramach rozliczenia połączenia przypisane do segmentu	2 295	-	2 295
Wartość firmy z połączeń przypisana do segmentu	252 879	-	252 879

IV. Noty objaśniające do sprawozdania z zysków i strat i innych całkowitych dochodów

4.1. Struktura przychodów operacyjnych

Wybrane zasady rachunkowości

Standard MSSF 15 ustanowił model rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami, tzw. „Model Pięciu Kroków” rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami. Zgodnie ze standardem przychody ujmują się w kwocie wynagrodzenia, które, zgodnie z oczekiwaniem Spółki, przysługują jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Spółka prowadzi działalność w obszarze sprzedaży licencji i szeroko pojętych usług IT i wyróżnia następujące rodzaje przychodów:

- przychody ze sprzedaży licencji i/lub usług własnych,
- przychody ze sprzedaży licencji i/lub usług obcych, oraz
- przychody ze sprzedaży sprzętu.

a) Sprzedaż licencji i usług własnych

W ramach kategorii "Licencje i/lub usługi własne" prezentowane są przychody z tytułu umów z klientami, których przedmiotem jest dostarczanie oprogramowania własnego i/lub świadczenie usług z nim związanych.

▪ Kompleksowe projekty IT

W przypadku tych przychodów znaczącą część stanowią przychody z kompleksowych projektów IT, w których Spółka zobowiązuje się do dostarczenia klientowi funkcjonalnego systemu IT. Dla klienta wartość ma bowiem dopiero dostarczony system, czyli finalny produkt, na który złożyły się dostarczone licencje własne i związane z nimi istotne usługi (np. modyfikacyjne czy wdrożeniowe). Praktycznie zawsze w przypadku takich umów Spółka jest zobowiązana do dostarczenia do klienta kompleksowych dóbr lub usług, na które składają się dostawy: licencji własnych i/lub własnych usług modyfikacyjnych i/lub własnych usług wdrożeniowych. Oznacza to, że z tzw. kompleksowych kontraktów IT wynika najczęściej odrębne zobowiązanie do wykonania świadczenia polegającego na dostarczeniu klientowi funkcjonalnego systemu IT.

Przychody z tytułu zobowiązania do dostarczenia funkcjonalnego systemu IT są w Spółce rozpoznawane w okresie, w którym budowany jest taki system. Zgodnie bowiem z MSSF 15 przychód może być rozpoznawany w okresie przekazywania kontroli nad świadczonymi dobrami/usługami, o ile w wyniku działań jednostki nie powstają składniki o alternatywnym zastosowaniu i jednocześnie przez cały okres trwania umowy jednostce przysługują egzekwulne prawo do uzyskania wynagrodzenia za dostarczone świadczenia. W ocenie Zarządu w przypadku dostarczania kompleksowych projektów IT nie można mówić o alternatywnym ich zastosowaniu z punktu widzenia dostawcy, ponieważ systemy te wraz z towarzyszącymi im usługami wdrożeniowymi są „szyte na miarę”. Jednocześnie przeprowadzona dotychczas analiza wykazała, że właściwie we wszystkich przypadkach dla umów zawieranych przez Spółkę spełnione jest kryterium przysługiwania egzekwulnego prawa do zapłaty za wykonane świadczenie przez cały okres trwania umowy. Oznacza to, że przychody ze sprzedaży kompleksowych systemów IT, w których sprzedawane są licencje własne i usługi własne rozpoznawane są zgodnie ze stopniem zaawansowania (metodą bazującą na nakładach, opartą o procent zaawansowania kosztowego) w okresie, kiedy klient nabywa kontrolę nad sprzedawanym dobrem/usługą. Szczególnym przypadkiem są stosunkowo nieduże projekty IT, które zazwyczaj zamykają się w ciągu jednego roku lub z których przychód nie stanowi istotnej wartości w ocenie Zarządu Spółki – wówczas przychód z takich projektów rozpoznawany jest zgodnie z dopuszczonym przez MSSF 15 wyjątkiem praktycznym, na zasadzie prawa do fakturowania.

▪ Sprzedaż licencji własnych bez istotnych usług towarzyszących

Część przychodów Spółki stanowią przychody ze sprzedaży licencji na oprogramowanie własne klasy ERP. W przypadku gdy licencje własne na oprogramowanie sprzedawane są odrębnie, tzn. nie towarzyszą tej sprzedaży istotne usługi modyfikacyjne i/lub wdrożeniowe i tym samym sprzedaż licencji własnej jest odrębnym zobowiązaniem do wykonania świadczenia, Spółka rozważa, czy przyrzeczenie udzielenia licencji ma na celu zapewnienie klientowi: prawa do dostępu do własności intelektualnej jednostki w formie, w jakiej istnieje ona przez cały okres ważności licencji; czy prawa do korzystania z własności intelektualnej jednostki w formie, w jakiej istnieje ona w momencie udzielenia licencji.

Zdecydowana większość licencji własnych sprzedawanych w Spółce oddzielnie, i tym samym stanowiących odrębne zobowiązanie do dokonania świadczenia, ma charakter licencji z prawem korzystania z własności intelektualnej, co oznacza, że przychód ze sprzedaży takich licencji rozpoznawany jest jednorazowo w momencie przekazania kontroli nad licencją klientowi. Jest to równoznaczne ze stwierdzeniem, że w przypadkach licencji własnych sprzedawanych bez istotnych usług towarzyszących niezależnie od okresu, na jaki sprzedawana jest licencja, momentem rozpoznania przychodu jest moment przekazania kontroli, co w konsekwencji powoduje jednorazowe rozpoznanie przychodu w tym właśnie momencie. W Spółce istnieją również jednak przypadki sprzedaży licencji, które mają naturę przyznania prawa do

dostępu do własności intelektualnej. Licencje takie sprzedawane są co do zasady na czas określony. W przypadku takich sprzedaży przychód rozpoznawany jest w okresie, w którym Spółka obowiązana jest do świadczenia zmian i zasadniczych aktualizacji oprogramowania.

▪ **Usługi utrzymania i gwarancje**

W ramach kategorii licencje i usługi własne prezentowane są również przychody z własnych usług utrzymania, w tym także przychody z gwarancji. Polityka rachunkowości w zakresie rozpoznania przychodów z usług utrzymaniowych nie uległa zmianie po wprowadzeniu MSSF 15 – w ocenie Zarządu usługi takie stanowią co do zasady odrębne zobowiązanie do wykonania świadczenia, w przypadku którego klient korzysta z dostarczanych dóbr/usług w miarę jak są one do niego dostarczane, co w konsekwencji powoduje rozpoznanie przychodu po stronie dostawcy w okresie świadczenia usługi. We wszystkich przypadkach, w których jednocześnie świadczona jest usługa utrzymania oraz usługa gwarancji rozszerzonej, przychód rozpoznawany jest w czasie, ponieważ klient korzysta ze świadczonej usługi w miarę jej świadczenia przez dostawcę.

b) Sprzedaż licencji i usług obcych

W ramach kategorii "Licencje i/lub usługi obce" prezentowane są przychody z tytułu sprzedaży licencji obcych oraz ze świadczenia usług, które ze względów technologicznych lub prawnych muszą być realizowane przez podwykonawców (dotyczy to usług utrzymania sprzętu i licencji oraz outsourcingu świadczonych przez ich producentów). Przychody ze sprzedaży licencji obcych są co do zasady rozpoznawane jak przychody ze sprzedaży towarów, co oznacza, że w momencie przekazania kontroli nad licencją przychód ujmowany jest jednorazowo.

c) Sprzedaż sprzętu

W kategorii przychody ze sprzedaży sprzętu prezentowane są przychody z tytułu umów z klientami na dostawę infrastruktury. Przychody w tej kategorii są zasadniczo rozpoznawane w momencie przekazania kontroli nad sprzętem. W przypadku umów zawierających w sobie element świadczenia usługi oraz udostępniania sprzętu, spółka rozważyła czy takie umowy zawierają w sobie element leasingu (tj. czy na ich mocy spółka przekazuje prawo do kontroli zidentyfikowanego składnika aktywów na danych okres w zamian za wynagrodzenie). Spółka nie zidentyfikowała elementów leasingu w umowach zawieranych z klientami.

Zmienne wynagrodzenie

Zgodnie z MSSF 15, jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, Spółka oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta i zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego. Spółka jest stroną wielu umów, w przypadku których przewidziano kary umowne za niewykonanie lub nieprawidłowe wykonanie zobowiązań umownych. Spodziewane kary umowne mogą więc powodować, że wynagrodzenie, które w umowie zakotowowano w kwocie stałej, będzie jednak podlegać zmianom. W ramach szacowania wysokości wynagrodzenia, do którego Spółka jest uprawniona na podstawie umowy szacuje się w Spółce wartość oczekiwaną zapłaty uwzględniając prawdopodobieństwo zapłacenia takich kar umownych i inny elementów, które mogłyby potencjalnie zmienić wynagrodzenie. Wpływa to więc na pomniejszenie wartości przychodów, nie zaś, jak to było do tej pory, powiększenie wartości rezerw i odpowiednich kosztów. Poza karami umownymi nie występują znaczące inne czynniki mogące wpływać na wysokość wynagrodzenia (jak na przykład rabaty czy upusty) w przypadku, gdyby je jednak zidentyfikowano, również wpływałyby one na wysokość rozpoznawanych w Spółce przychodów.

Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia

Spółka przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Spółki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Inne zastosowane w Spółce wyjątki praktyczne

Spółka w uzasadnionych przypadkach stosuje również rozwiązanie praktyczne dozwolone przez MSSF 15 polegające na tym, że jeżeli Spółka ma prawo do otrzymania wynagrodzenia od klienta w kwocie, która odpowiada bezpośrednio wartości, jaką dla klienta ma świadczenie dotychczas wykonane przez Spółkę (na przykład w przypadku umowy o świadczenie usług, w ramach której jednostka nalicza klientowi stałą kwotę za każdą godzinę wykonanej usługi), Spółka może ująć przychód w kwocie, którą ma prawo zafakturować.

Szacunki

Tak, jak zostało to opisane powyżej Spółka realizuje zobowiązania do wykonania świadczenia wśród których znaczna część, między innymi te polegające na dostarczeniu funkcjonalnego systemu IT, podlegają wycenie zgodnie ze stopniem zaawansowania. Wycena taka wymaga oszacowania pozostałych do poniesienia kosztów i przychodów w celu dokonania pomiaru stopnia zaawansowania prac na projekcie. Stopień zaawansowania prac ustala się jako stosunek poniesionych kosztów (zwiększających postęp realizacji prac) do kosztów planowanych lub stosunek przepracowanych roboczodni w stosunku do całkowitego czasu pracy. Dokonanie wyceny i co za tym idzie rozpoznanie przychodu każdorazowo wymaga dokonania profesjonalnego osądu oraz znaczącej dozy szacunków. W przypadku umów zawierających w sobie element świadczenia usługi oraz udostępniania sprzętu, spółka rozważyła czy takie umowy zawierają w sobie element leasingu (tj. czy na ich mocy spółka przekazuje prawo do kontroli zidentyfikowanego składnika aktywów na danych okres w zamian za wynagrodzenie). Spółka nie zidentyfikowała elementów leasingu w umowach zawieranych z klientami.

Przychody operacyjne w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym kształtowały się następująco:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
	tys. PLN	tys. PLN
Przychody operacyjne według rodzaju		
Licencje i usługi własne	255 085	237 146
Licencje i usługi obce	13 190	11 409
Sprzęt i infrastruktura	5 585	6 135
Razem przychody operacyjne	273 860	254 690

i. Przychody z tytułu umów z klientami w przychodach operacyjnych ogółem według metody ujęcia w rachunku zysków i strat

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
	tys. PLN	tys. PLN
Przychody z tytułu umów z klientami rozpoznawane zgodnie z MSSF 15		
Z tytułu dóbr i usług przekazanych w określonym momencie, w tym:	48 031	45 788
Segment ERP	31 748	32 382
Niealokowane	16 283	13 406
Z tytułu dóbr i usług przekazywanych w miarę upływu czasu, w tym:	225 829	208 902
Segment ERP	224 955	205 689
Niealokowane	874	3 213
Razem przychody operacyjne	273 860	254 690

ii. Pozostałe zobowiązania do wykonania świadczenia

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka przeanalizowała łączną kwotę ceny transakcyjnej przypisanej do zobowiązań do wykonania świadczenia, które pozostały niespełnione (lub częściowo niespełnione) na koniec okresu sprawozdawczego i postanowiła skorzystać z wyjątku praktycznego dotyczącego zobowiązań do wykonania świadczenia stanowiących część umowy, której przewidywany pierwotny okres obowiązywania

wynosi jeden rok lub krócej. W efekcie analizy stwierdzono, iż na dzień 31 grudnia 2019 roku wszystkie zobowiązania do wykonania świadczenia polegającego na dostawie kompleksowego systemu IT (wyceniane według stopnia zaawansowania) wynikają z umów kończących się przed 31 grudnia 2020 roku. W przypadku umów na utrzymanie systemów IT znaczącą większość stanowią umowy na czas nieokreślony z terminem wypowiedzenia krótszym niż 12 miesięcy, w związku z powyższym Spółka uznaje zobowiązania z wykonania świadczenia z nich wynikające również za krótkoterminowe i tym samym podlegające wyżej wymienionemu wyjątkowi praktycznemu.

iii. Przychody w podziale na kraje

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
	tys. PLN	tys. PLN
Polska	241 908	224 043
Zagranica, w tym:	31 952	30 647
- Francja	9 017	11 769
- Holandia	7 350	7 935
- Niemcy	5 038	2 312
- Rumunia	3 389	3 181
- Wielka Brytania	2 737	1 657
- Włochy	1 071	1 260
- Hiszpania	533	335
- Czechy	452	443
- Turcja	197	197
- kraje bałtyckie (Litwa, Łotwa, Estonia) i Rosja	81	85
- pozostałe	2 087	1 473
Razem	273 860	254 690

Powyższa informacja o przychodach oparta jest na danych o siedzibach klientów.

4.2. Struktura kosztów operacyjnych

Wybrane zasady rachunkowości

Spółka prowadzi ewidencję kosztów w układzie rodzajowym.

Do świadczeń pracowniczych Spółka zalicza:

- wynagrodzenia oraz składki na ubezpieczenia społeczne,
- wypłaty z tytułu krótkoterminowych nieobecności (np. płatny urlop wypoczynkowy czy płatne zwolnienia chorobowe),
- wypłaty z zysku i premie,
- świadczenia niepieniężne dla aktualnie zatrudnionych pracowników (np. opieka medyczna, mieszkania czy samochody służbowe).

Dla celów prezentacji w sprawozdaniu finansowym stosowany jest jednak układ porównawczy.

Koszt własny sprzedaży obejmuje koszty bezpośrednio związane z nabyciem sprzedanych towarów i wytworzeniem sprzedanych usług. Koszty sprzedaży obejmują koszty handlowe i koszty marketingowe (w tym sponsoring). Koszty ogólnego zarządu obejmują koszty związane z kierowaniem Spółką oraz koszty administracji. W kosztach świadczeń pracowniczych ujęte są wszystkie formy świadczeń Spółki oferowane w zamian za pracę wykonaną przez pracowników lub z tytułu rozwiązania stosunku pracy.

Wartość sprzedanych towarów, materiałów, usług (COGS) to koszty zakupu towarów lub usług podwykonawców (z wyłączeniem outsourcingu personalnego) wykorzystywanych do realizacji projektów. Koszty dotyczą zarówno przychodów prezentowanych jako przychody własne (dot. przychodów z usług, które są realizowane przez

podwykonawców, jeśli wykorzystanie zasobów obcych wynika z decyzji Spółki, która traktuje zasoby obce jako substytut zasobów własnych), jak i przychodów obcych (usługi, które muszą być realizowane przez zasoby obce - najczęściej producentów oprogramowania lub sprzętu).

Koszty związane z funkcjonowaniem Pracowniczych Planów Emerytalne (PPE) są to koszty świadczeń po okresie zatrudnienia w formie programu określonych składek i ujmowane są w pozycji Koszty świadczeń emerytalnych.

Koszty działalności operacyjnej w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym kształtowały się następująco:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
	tys. PLN	tys. PLN
Koszty działalności operacyjnej		
Wartość odsprzedanych towarów i usług obcych	(16 272)	(15 527)
Świadczenia na rzecz pracowników	(119 651)	(111 387)
Amortyzacja	(24 422)	(18 557)
Usługi obce	(19 430)	(26 102)
Pozostałe	(7 133)	(6 915)
Razem	(186 908)	(178 488)
Koszt własny sprzedaży	(153 312)	(145 790)
Koszty sprzedaży	(12 951)	(13 386)
Koszty ogólnego zarządu	(20 439)	(19 041)
Odpis z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług	(206)	(271)
Razem	(186 908)	(178 488)

W usługach obcych największą pozycję stanowią „czynsze i opłaty za wynajem” oraz „outsourcing personalny”.

i. Koszty świadczeń na rzecz pracowników

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
	tys. PLN	tys. PLN
Wynagrodzenia	(100 347)	(92 812)
Świadczenia na rzecz pracowników, w tym:	(18 182)	(17 504)
<i>Koszty ubezpieczeń społecznych</i>	<i>(15 915)</i>	<i>(15 222)</i>
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	(1 122)	(1 071)
Razem koszty świadczeń pracowniczych, w:	(119 651)	(111 387)
- koszcie własnym sprzedaży	(95 090)	(89 190)
- kosztach sprzedaży	(8 496)	(8 456)
- kosztach ogólnego zarządu	(16 065)	(13 741)
Razem koszty świadczeń pracowniczych	(119 651)	(111 387)

ii. Uzgodnienie kosztów amortyzacji

Poniższa tabela prezentuje uzgodnienie odpisu amortyzacyjnego ujętego w rachunku zysków i strat z tabelami ruchu środków trwałych (5.1), wartości niematerialnych (5.2) oraz aktywa z tytułu prawa do użytkowania (5.3)

	Nota	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 tys. PLN
Odpis amortyzacyjny za rok wynikający z tabeli ruchu środków trwałych	5.1	(4 931)	(6 334)
Odpis amortyzacyjny za rok wynikający z tabeli ruchu wartości niematerialnych	5.2	(12 945)	(12 423)
Odpis amortyzacyjny za rok wynikający z tabeli ruchu aktywów z tytułu prawa do użytkowania	5.3	(6 633)	-
Pomniejszenie kosztu amortyzacji z tytułu rozliczenia dotacji do wewnętrznie wytworzonych licencji		-	195
Kapitalizacja kosztów amortyzacji w ramach realizowanych projektów badawczo-rozwojowych		2	5
Razem odpis amortyzacyjny ujęty w rachunku przepływów pieniężnych		(24 507)	(18 557)
Koszty amortyzacji wynajmowanych nieruchomości ujęte w pozostałych kosztach operacyjnych		85	-
Razem odpis amortyzacyjny ujęty w kosztach działalności operacyjnej		(24 422)	(18 557)

4.3. Przychody i koszty finansowe

Wybrane zasady rachunkowości

Przychody z odsetek stanowią odsetki od udzielonych pożyczek, inwestycji w papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności, depozytów bankowych i pozostałych tytułów.

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej w rachunku zysków i strat. Na moment zbycia inwestycji w instrumenty dłużne Spółka ujmuje skumulowane zyski/straty z wyceny w wyniku finansowym.

Koszty odsetek wynikających z uzyskanego przez Spółkę finansowania są naliczane według efektywnej stopy procentowej.

Przychody finansowe w okresie 12 miesięcy zakończonych dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym kształtowały się następująco:

Przychody finansowe	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 tys. PLN
Przychody odsetkowe od depozytów bankowych wycenianych według efektywnej stopy procentowej	117	51
Dodatnie różnice kursowe	278	193
Zyski netto z realizacji i/lub wyceny instrumentów pochodnych	501	170
Razem	896	414

Koszty finansowe w okresie 12 miesięcy zakończonych dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym kształtowały się następująco:

Koszty finansowe	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 tys. PLN
Koszty odsetek od kredytów bankowych, papierów dłużnych oraz zobowiązań z tytułu dostaw i usług	(109)	(667)
Koszty odsetek od leasingu	(1 720)	(185)
Pozostałe koszty odsetkowe	(20)	(10)
Razem	(1 849)	(862)

Dodatknie i ujemne różnice kursowe prezentowane są netto (jako nadwyżka dodatnich nad ujemnymi lub odwrotnie).

Wzrost kosztów odsetek od leasingu wynika z zastosowania od 1 stycznia 2019 roku nowego standardu MSSF 16 Leasing w wyniku, którego dotychczasowe umowy leasingu operacyjnego oraz umowy najmu są ujmowane jako umowy leasingowe.

4.4. Podatek dochodowy

Wybrane zasady rachunkowości

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz odroczony. Bieżący podatek dochodowy jest to kwota ustalona na podstawie przepisów podatkowych, która jest naliczona od dochodu do opodatkowania za dany okres i ujmowana jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej nie zostało zapłacone lub należność, jeśli kwota dotychczas zapłacona z tytułu bieżącego podatku dochodowego przekracza kwotę do zapłaty. Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego traktowane są w całości jako długoterminowe i nie podlegają dyskontowaniu. Podlegają one kompensacie jeżeli istnieje możliwość wyegzekwowania tytułu prawnego do przeprowadzenia kompensat ujmowanych kwot.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) prawnie lub faktycznie obowiązujące na dzień bilansowy.

Spółka ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 Podatek dochodowy, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi. Wartość składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega weryfikacji na każdy dzień bilansowy, pod kątem możliwości uzyskania przyszłych zysków podatkowych, które umożliwiają jego realizację.

Szacunki

Spółka ocenia na każdy dzień bilansowy możliwość realizacji aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Jeżeli w ocenie Spółki jest prawdopodobne, że podejście Spółki do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych będzie zaakceptowane przez organ podatkowy, Spółka określa dochód do opodatkowania (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, niewykorzystane straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe z uwzględnieniem podejścia do opodatkowania planowanego lub zastosowanego w swoim zeznaniu podatkowym. Oceniając to prawdopodobieństwo, Spółka przyjmuje, że organy podatkowe uprawnione do skontrolowania i zakwestionowania sposobu traktowania podatkowego przeprowadzą taką kontrolę i będą miały dostęp do wszelkich informacji.

Jeżeli Spółka stwierdzi, że nie jest prawdopodobne, że organ podatkowy zaakceptuje podejście Spółki do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych, wówczas Spółka odzwierciedla skutki niepewności w ujęciu księgowym podatku w okresie, w którym to ustaliła. Spółka ujmuje zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego z wykorzystaniem jednej z dwóch niżej wymienionych metod, w zależności od tego, która z nich lepiej odzwierciedla sposób, w jaki niepewność może się zmaterializować:

- Spółka określa najbardziej prawdopodobny scenariusz – jest to pojedyncza kwota spośród możliwych wyników lub
- Spółka ujmuje wartość oczekiwaną – jest to suma kwot ważonych prawdopodobieństwem spośród możliwych wyników.

Główne składniki obciążenia wyniku z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (bieżącego i odroczonego):

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
	<i>tys. PLN</i>	<i>tys. PLN</i>
Bieżący podatek dochodowy	(13 354)	(11 155)
Odroczony podatek dochodowy	70	(2 405)
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	(13 284)	(13 560)

Całość przychodów i kosztów w Spółce klasyfikowana jest do działalności podstawowej. W Spółce nie wystąpiły transakcje, które podlegałyby klasyfikacji do działalności kapitałowej.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisów ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji. Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiąganymi. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja Spółki.

Zarząd Spółki rozważył wpływ transakcji, które mogłyby być potencjalnie objęte przepisami GAAR, na podatek odroczonego, wartość podatkową aktywów oraz rezerwy na ryzyko podatkowe. W ocenie Zarządu przeprowadzona analiza nie wykazała konieczności dokonania korekty wykazanych pozycji bieżącego i odroczonego podatku dochodowego, niemniej jednak w ocenie Zarządu, w przypadku przepisów GAAR występuje nieodłącznie niepewność, że władze skarbowe dokonają innej interpretacji tych przepisów, będą zmieniały swoje podejście co do ich interpretacji lub same przepisy ulegną zmianie, co może wpłynąć na możliwość realizacji aktywów z tytułu podatku odroczonego w przyszłych okresach oraz ewentualną zapłatę dodatkowego podatku za okresy przeszłe. Przepisy dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych, podatku dochodowego od osób fizycznych, czy składek na ubezpieczenia społeczne podlegają częstym zmianom, wskutek czego niejednokrotnie brak jest odniesienia do utrwalonej linii orzecznictwa. Obowiązujące przepisy nie zawsze są jednoznaczne, co dodatkowo powoduje rozbieżności w ich interpretacji. Rozliczenia podatkowe są przedmiotem kontroli organów podatkowych. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w rozliczeniach podatkowych, podatnik zobowiązany jest do uiszczenia kwoty zaległości wraz z należnymi odsetkami ustawowymi. Zapłata zaległych zobowiązań nie zawsze zwalnia z odpowiedzialności karno-skarbowej. Opisane zjawiska powodują, że rozliczenia podatkowe są obciążone stosunkowo wysokim ryzykiem. Rozliczenia podatkowe mogą zostać poddane kontroli przez okres pięciu lat, licząc od końca roku, w którym zostały złożone deklaracje podatkowe. W efekcie kwoty wykazane w sprawozdaniu finansowym mogą ulec zmianie w późniejszym terminie po ostatecznym ustaleniu ich wysokości przez organy skarbowe.

Poniżej zaprezentowano uzgodnienie podatku dochodowego do wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczoną według efektywnej stawki podatkowej.

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
	tys. PLN	tys. PLN
Wynik finansowy brutto z działalności kontynuowanej	86 723	76 129
Obowiązująca stawka podatku dochodowego od osób prawnych	19%	19%
Podatek dochodowy według obowiązującej ustawowej stawki podatkowej	16 477	14 465
Wykorzystanie ulg podatkowych odliczanych od podatku (tzw. ulga B+R)	(1 651)	(1 210)
Opłaty leasingowe	-	(266)
Amortyzacja	-	236
PFRON	161	156
Dotacje	-	(37)
Koszty reprezentacji	56	109
Różnica wynikająca z innej stawki podatku dochodowego (tzw. Ulga IP BOX)	(1 923)	-
Pozostałe różnice trwałe	164	107

Efektywna stopa podatkowa wyniosła 15% w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2019 roku, natomiast efektywna stopa procentowa wynosiła 18% procent w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2018 roku.

Niższa efektywna stawka podatkowa w 2019 roku wynika z zastosowania ulgi IP Box.

W ramach prowadzonej działalności Spółka realizowała prace badawczo – rozwojowe m.in. w Pionie Oprogramowania WAPRO. W wyniku tych prac zostało wytworzone prawo własności intelektualnej tj. autorskie prawo do programu komputerowego, które zostało uznane za kwalifikowane prawo IP w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych. Osiągnięty przez Spółkę w 2019r. dochód z opłat lub należności wynikających z umów licencyjnych dotyczących kwalifikowanego IP, przemnożony przez wskaźnik nexus, został opodatkowany preferencyjną stawką CIT w ramach tzw. ulgi IP Box.

	Rezerwa z tytułu podatku odroczonego			Aktywo z tytułu podatku odroczonego			Dochody całkowite za okres
	31 grudnia 2019	Korekta wynikająca z wdrożenia MSSF 16	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019	Korekta wynikająca z wdrożenia MSSF 16	31 grudnia 2018	12 miesięcy do 31 grudnia 2019
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Rzeczowe aktywa trwałe	627	-	598	-	-	81	(110)
Wartości niematerialne	327	-	386	-	-	-	59
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	7 679	7 204	-	13	-	-	(462)
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez wynik finansowy	52	-	21	-	-	-	(31)
Zapasy	-	-	-	19	-	29	(10)
Należności z tytułu dostaw i usług	59	-	3	360	-	338	(34)
Aktywa z tytułu umów z klientami	150	-	104	-	-	-	(46)
Środki pieniężne	3	-	1	-	-	5	(7)
Rezerwy	-	-	-	484	-	356	128
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	14	-	72	-	-	-	58
Zobowiązania finansowe	-	-	187	8 497	8 412	-	272
Pozostałe zobowiązania	-	-	-	149	-	138	11
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	-	-	-	2 439	-	2 122	317
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	7	-	10	12	-	-	15
Rezerwa brutto z tytułu podatku odroczonego	8 918	7 204	1 382	-	-	-	(332)
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	-	-	-	11 973	8 412	3 069	492
Aktywa (+)/Rezerwa (-) netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego				3 055	1 208	1 687	
Zmiana podatku odroczonego w okresie sprawozdawczym, w tym:							160
<i>zmiana podatku odroczonego ujęta bezpośrednio w pozostałych dochodach całkowitych</i>							90
<i>zmiana podatku odroczonego ujęta w rachunku zysków i strat</i>							70

4.5. Zysk przypadający na jedną akcję

Wybrane zasady rachunkowości

Podstawowy zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto z działalności kontynuowanej za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Rozwodniony zysk netto na jedną akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto z działalności kontynuowanej za dany okres przez sumę średniej ważonej liczby akcji w danym okresie sprawozdawczym i wszystkich potencjalnych akcji nowych emisji.

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym nie występowały w Spółce instrumenty rozładniające.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz ilości akcji, które posłużyły do wyliczenia zysku na jedną akcję:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	33 418 193	33 418 193
Zysk netto za okres sprawozdawczy (w tysiącach PLN)	73 439	62 569
Zysk netto przypadający na jedną akcję (w PLN)	2,20	1,87

4.6. Informacja dotycząca wypłaconej dywidendy

W 2019 roku Spółka wypłaciła dywidendę za 2018 rok. Decyzją Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Asseco Business Solutions S.A., podjętą w dniu 13 maja 2019 roku, część zysku netto za rok obrotowy 2018 w kwocie 50 127 tys. PLN została przeznaczona na wypłatę dywidendy, która w przeliczeniu na jedną akcję wyniosła 1,5 PLN. Pozostała kwota zysku netto w wysokości 12 442 tys. PLN została wykazana w pozycji zyski zatrzymane. Dzień dywidendy został ustalony na dzień 31 maja 2019 roku, a dzień wypłaty dywidendy na dzień 13 czerwca 2019 roku.

W 2018 roku Spółka wypłaciła dywidendę za 2017 rok. Decyzją Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Asseco Business Solutions S.A., podjętą w dniu 23 kwietnia 2018 roku, część zysku netto za rok obrotowy 2017 w kwocie 43 444 tys. PLN została przeznaczona na wypłatę dywidendy, która w przeliczeniu na jedną akcję wyniosła 1,3 PLN. Pozostała kwota zysku netto w wysokości 3 840 tys. PLN została wykazana w pozycji zyski zatrzymane. Dzień dywidendy został ustalony na dzień 15 maja 2018 roku, a dzień wypłaty dywidendy na dzień 5 czerwca 2018 roku. Kwota zysku netto wynikająca z połączenia z Macrologic S.A. w kwocie 2 854 tys. PLN została wykazana w pozycji zyski zatrzymane.

V. Noty objaśniające do bilansu

5.1. Rzeczowe aktywa trwałe

Wybrane zasady rachunkowości

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdolnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria ich ujęcia na wartości aktywów. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, dla których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częściami składową są również koszty generalnych remontów.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w zysku lub stracie okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu składnika aktywów, który wymaga znacznego czasu niezbędnego do przygotowania go do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży, Spółka aktywuje jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Wszystkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są jako koszty okresu, w którym je poniesiono.

Szacunki

Spółka ocenia na każdy dzień bilansowy czy zaistniały obiektywne przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości danego składnika rzeczowych aktywów trwałych. Dodatkowo na koniec każdego roku obrotowego Spółka weryfikuje okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów.

Okresy użytkowania zostały zaprezentowane w tabeli poniżej:

	Okres (w latach)
Grunty i budynki	10 lat
Komputery i inny sprzęt biurowy	2-5 lat
Środki transportu	5-7 lat
Pozostałe środki trwałe	2-7 lat

Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków. W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku Spółka nie zmieniła zasadniczo sposobu dokonywania szacunków.

W 2019 roku nie dokonano istotnych zmian w stosowanych przez Spółkę stawkach amortyzacyjnych.

Zmiana wartości netto rzeczowych aktywów trwałych w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym wynikała z następujących ruchów:

	Grunty i budynki tys. PLN	Komputery i inny sprzęt biurowy tys. PLN	Środki transportu tys. PLN	Pozostałe środki trwałe tys. PLN	Ogółem tys. PLN
Na dzień 1 stycznia 2019 roku, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących	995	5 057	13 864	418	20 334
Wpływ na bilans otwarcia z MSSF 16	-	-	(7 175)	-	(7 175)
Zwiększenia stanu, z tytułu:	29	3 952	82	228	4 291
Zakupu i modernizacji	29	3 952	82	228	4 291
Zmniejszenia stanu, z tytułu:	(144)	(3 407)	(1 647)	(80)	(5 278)
Odpisu amortyzacyjnego za okres sprawozdawczy	(124)	(3 392)	(1 335)	(80)	(4 931)
Sprzedaży i likwidacji	(20)	(15)	(312)	-	(347)
Na dzień 31 grudnia 2019 roku, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów amortyzujących	880	5 602	5 124	566	12 172
Na dzień 1 stycznia 2019 roku					
Wartość brutto	2 496	18 358	17 509	2 202	40 565
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(1 501)	(13 301)	(3 645)	(1 784)	(20 231)
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2019 roku	995	5 057	13 864	418	20 334
Na dzień 31 grudnia 2019 roku					
Wartość brutto	1 968	17 671	8 439	2 413	30 491
Umorzenie i odpis z tytułu utraty wartości	(1 088)	(12 069)	(3 315)	(1 847)	(18 319)
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2019 roku	880	5 602	5 124	566	12 172

	Grunty i budynki	Komputery i inny sprzęt biurowy	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Ogółem
	<i>tys. PLN</i>	<i>tys. PLN</i>	<i>tys. PLN</i>	<i>tys. PLN</i>	<i>tys. PLN</i>
Na dzień 1 stycznia 2018 roku, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących	1 228	6 066	10 149	408	17 851
Zwiększenia stanu, z tytułu:	38	2 837	6 177	97	9 149
Zakupu i modernizacji	38	2 837	6 177	97	9 149
Zmniejszenia stanu, z tytułu:	(271)	(3 846)	(2 462)	(87)	(6 666)
Odpisu amortyzacyjnego za okres sprawozdawczy	(243)	(3 831)	(2 173)	(87)	(6 334)
Sprzedaży i likwidacji	(28)	(15)	(289)	-	(332)
Na dzień 31 grudnia 2018 roku, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących	995	5 057	13 864	418	20 334
Na dzień 1 stycznia 2018 roku					
Wartość brutto	2 587	18 257	12 852	2 148	35 844
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(1 359)	(12 191)	(2 703)	(1 740)	(17 993)
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	1 228	6 066	10 149	408	17 851
Na dzień 31 grudnia 2018 roku					
Wartość brutto	2 496	18 358	17 509	2 202	40 565
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(1 501)	(13 301)	(3 645)	(1 784)	(20 231)
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	995	5 057	13 864	418	20 334

5.2. Wartości niematerialne

Wybrane zasady rachunkowości

Nabyte wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w ramach oddzielnej transakcji są ujmowane według ceny nabycia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia.

Wartość firmy

Wartość firmy to składnik aktywów reprezentujący przyszłe korzyści ekonomiczne powstające z aktywów nabytych w ramach połączenia przedsięwzięć, których nie można pojedynczo zidentyfikować ani osobno ująć.

W sprawozdaniu jednostkowym wartość firmy to wartość powstała z połączeń jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą. Wartość ta została pierwotnie wyliczona jako nadwyżka zapłaconej ceny nad przejętymi, możliwymi do zidentyfikowania aktywami netto, a w księgach jednostkowych ujęta została na moment fuzji przejętych jednostek.

Połączenie jednostek gospodarczych pod wspólną kontrolą to połączenie jednostek gospodarczych, w ramach którego wszystkie łączące się podmioty znajdują się ostatecznie pod kontrolą tej samej strony lub stron zarówno przed, jak i po połączeniu oraz kontrola ta nie jest tymczasowa. W szczególności, chodzi tu o takie transakcje, jak transfer spółek lub przedsięwzięć pomiędzy jednostkami Spółki lub połączenie jednostki dominującej z jej jednostką zależną.

Wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie

Spółka prezentuje w odrębnych kategoriach produkty końcowe projektów rozwojowych („oprogramowanie wytworzone we własnym zakresie”) oraz produkty, których proces wytwórczy nie został jeszcze ukończony („koszty niezakończonych projektów rozwojowych”). Składnik wartości niematerialnych wytworzony we własnym zakresie w wyniku prac rozwojowych (lub realizacji etapu prac rozwojowych przedsięwzięcia prowadzonego we własnym zakresie) jest ujmowany wtedy i tylko wtedy, gdy Spółka jest w stanie wykazać:

- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się on do użytkowania lub sprzedaży;
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych;
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych;
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne;
- dostępność odpowiednich środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych;
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Koszt wytworzenia składnika wartości niematerialnych we własnym zakresie jest sumą nakładów poniesionych od dnia, w którym po raz pierwszy dany składnik wartości niematerialnych spełni kryteria ujmowania opisane powyżej. Nie podlegają aktywowaniu wartości nakładów ujętych uprzednio w kosztach. Koszt wytworzenia składnika wartości niematerialnych we własnym zakresie obejmuje nakłady, które mogą być bezpośrednio przyporządkowane czynnościom tworzenia, produkcji i przystosowania składnika aktywów do użytkowania w sposób zamierzony przez kierownictwo.

Do kosztów tych zalicza się przede wszystkim: koszty świadczeń na rzecz pracowników, nakłady na materiały i usługi wykorzystane lub bezpośrednio zużyte przy realizacji projektu, koszty amortyzacji sprzętu wykorzystywanego w procesie wytwórczym oraz koszty powierzchni biurowej, która jest zagospodarowana przez zespół wytwórczy.

Do momentu zakończenia prac rozwojowych, skumulowane koszty pozostające w bezpośrednim związku z tymi pracami prezentuje się jako „Koszty niezakończonych projektów rozwojowych”. W momencie ukończenia prac rozwojowych, gotowy efekt prowadzonego procesu wytwórczego jest przenoszony do kategorii „Oprogramowanie wytworzone we własnym zakresie” i od tego momentu Spółka rozpoczyna amortyzowanie wytworzonego we własnym zakresie oprogramowania. Koszty prac rozwojowych spełniające powyższe kryteria są skapitalizowane i pomniejszone na bilansie o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wszelkie nakłady dotyczące zakończonych już prac rozwojowych są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są przynajmniej raz w roku oraz zawsze gdy istnieją ku temu przesłanki poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania, wartości, które nie są użytkowane oraz pozostałe wartości niematerialne są poddawane testom na utratę wartości, jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata ich wartości. Jeżeli wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość możliwą do odzyskania (wyższa z następujących dwóch wartości – ceny sprzedaży netto lub wartości użytkowej), wartość tych aktywów obniżana jest do poziomu wartości odzyskiwalnej.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych w momencie jego wysięgowania.

Szacunki

Spółka ocenia na każdy dzień bilansowy czy zaistniały obiektywne przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości danego składnika wartości niematerialnych.

Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków. W 2019 roku nie dokonano istotnych zmian w stosowanych przez Spółkę stawkach amortyzacyjnych w zakresie amortyzacji wartości niematerialnych.

Okresy użytkowania zostały zaprezentowane w tabeli poniżej:

Typ	Okres (w latach)
Nabyte licencje i oprogramowanie	2 -5 lat
Koszty prac badawczo - rozwojowych	2-5 lat
Relacje z klientami	8 lat
Inne	2-5 lat

Koszty wytworzenia składnika wartości niematerialnych we własnym zakresie są określane i kapitalizowane zgodnie z polityką rachunkowości Spółki. Określenie momentu rozpoczęcia kapitalizacji kosztów jest przedmiotem profesjonalnego osądu kierownictwa co do możliwości (technologicznej oraz ekonomicznej) ukończenia realizowanego projektu. Moment ten jest wyznaczany przez osiągnięcie etapu (kamienia milowego) projektu, w którym Spółka ma uzasadnioną pewność, że jest w stanie ukończyć dany składnik wartości niematerialnych tak, aby nadawał się on do użytkowania lub sprzedaży oraz że przyszłe korzyści ekonomiczne osiągnięte w wyniku użytkowania lub sprzedaży przekroczą koszt wytworzenia danego składnika wartości niematerialnych.

Tym samym określając wartość kosztów, które mogą podlegać kapitalizacji, Zarząd dokonuje oszacowania wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych wygenerowanych przez dany składnik wartości niematerialnych. Corocznie oraz na każdy dzień bilansowy, na który występuje odpowiednia przesłanka, wartość firmy poddawana jest testowi na utratę wartości. Dokonanie takiego testu wymaga oszacowania wartości odzyskiwalnej ośrodka generującego przepływy pieniężne i dokonywane jest najczęściej poprzez metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych co wiąże się z potrzebą dokonania szacunków w zakresie przyszłych przepływów pieniężnych, zmian stanu kapitału obrotowego oraz średnioważonego kosztu kapitału.

Wartości niematerialne rozpoznane w ramach rozliczenia połączenia

Poniższa tabela prezentuje wartości niematerialne rozpoznane w ramach rozliczenia połączenia Asseco Business Solutions S.A. z innymi spółkami:

	Relacje z klientami tys. PLN	Wytworzone oprogramowanie tys. PLN	Ogółem tys. PLN
Na dzień 1 stycznia 2019 roku:			
Wartość brutto	2 500	262	2 762
Umorzenie	(467)	-	(467)
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2019	2 033	262	2 295
Na dzień 31 grudnia 2019 roku:			
Wartość brutto	2 500	262	2 762
Umorzenie	(780)	-	(780)
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2019	1 720	262	1 982
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	(313)	-	(313)

	Relacje z klientami	Wytworzone oprogramowanie	Ogółem
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Na dzień 1 stycznia 2018 roku:			
Wartość brutto	2 500	262	2 762
Umorzenie	(154)	-	(152)
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2018	2 346	262	2 608
Na dzień 31 grudnia 2018 roku:			
Wartość brutto	2 500	262	2 762
Umorzenie	(467)	-	(467)
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2018	2 033	262	2 295
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	(313)	-	(313)

Zmiana wartości netto wartości niematerialnych w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym wynikała z następujących ruchów:

	Wartość firmy	Oprogramowanie wytworzone we własnym zakresie	Koszty niezakończonych prac rozwojowych	Zakupione oprogramowanie komputerowe, patenty, licencje i inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne rozpoznane w ramach rozliczenia połączenia	Ogółem
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Na dzień 1 stycznia 2019 roku, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących	252 879	21 278	285	692	2 295	277 429
Zwiększenia stanu, z tytułu:	-	11 033	11 291	316	-	22 640
Zakupu i modernizacji	-	-	-	316	-	316
Kapitalizacja kosztów projektów badawczo-rozwojowych	-	-	11 291	-	-	11 291
Przeniesienie z kosztów niezakończonych prac rozwojowych	-	11 033	-	-	-	11 033
Zmniejszenia stanu, z tytułu:	-	(11 951)	(11 033)	(681)	(313)	(23 978)
Odpisu amortyzacyjnego za okres sprawozdawczy	n/d	(11 951)	n/d	(681)	(313)	(12 945)
Przeniesienie do oprogramowania wytworzonego we własnym zakresie	-	-	(11 033)	-	-	(11 033)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2019 roku	252 879	20 360	543	327	1 982	276 091
Na dzień 1 stycznia 2019 roku						
Wartość brutto	252 879	77 377	889	8 441	2 762	342 348
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	(56 099)	(604)	(7 749)	(467)	(64 919)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2019 roku	252 879	21 278	285	692	2 295	277 429
Na dzień 31 grudnia 2019 roku						
Wartość brutto	252 879	88 410	1 147	8 757	2 762	353 955
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	(68 050)	(604)	(8 430)	(780)	(77 864)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2019 roku	252 879	20 360	543	327	1 982	276 091

	Wartość firmy	Oprogramowanie wytworzone we własnym zakresie	Koszty niezakończonych prac rozwojowych	Zakupione oprogramowanie komputerowe, patenty, licencje i inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne rozpoznane w ramach rozliczenia połączenia	Ogółem
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Na dzień 1 stycznia 2018 roku, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących	252 879	20 621	2 569	1 012	2 608	279 689
Zwiększenia stanu, z tytułu:	-	12 093	9 809	354	-	22 256
Zakupu i modernizacji	-	-	-	354	-	354
Kapitalizacji kosztów projektów badawczo-rozwojowych	-	-	9 809	-	-	9 809
Przeniesienia z kosztów niezakończonych prac rozwojowych	-	12 093	-	-	-	12 093
Zmniejszenia stanu, z tytułu:	-	(11 436)	(12 093)	(674)	(313)	(24 516)
Odpisu amortyzacyjnego za okres sprawozdawczy	n/d	(11 436)	n/d	(674)	(313)	(12 423)
Przeniesienie do oprogramowania wytworzonego we własnym zakresie	-	-	(12 093)	-	-	(12 093)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	252 879	21 278	285	692	2 295	277 429
Na dzień 1 stycznia 2018 roku						
Wartość brutto	252 879	65 284	3 173	8 087	2 762	332 185
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	(44 663)	(604)	(7 075)	(154)	(52 496)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	252 879	20 621	2 569	1 012	2 608	279 689
Na dzień 31 grudnia 2018 roku						
Wartość brutto	252 879	77 377	889	8 441	2 762	342 348
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	(56 099)	(604)	(7 749)	(467)	(64 919)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	252 879	21 278	285	692	2 295	277 429

Nie występuje amortyzacja wartości niematerialnych rozpoznana w sprawozdaniu z pozostałych dochodów całkowitych.

Największy udział w saldzie wartości niematerialnych ma wartość firmy powstała w wyniku połączeń/nabycia spółek Asseco Business Solutions S.A. z Safo Sp. z o.o., Softab Sp. z o.o., Softlab Trade Sp. z o.o., WA-PRO Sp. z o.o., Anica System S.A. oraz Macrologic S.A.

Wartość firmy została przyporządkowana do ośrodka generującego środki pieniężne, będącego jednocześnie odrębnym segmentem operacyjnym- Systemy ERP.

Koszty niezakończonych prac rozwojowych

Do największych projektów realizowanych w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 należały następujące projekty:

- Macrologic ERP WNIP 2.0

Celem projektu jest rozbudowa produktów ERP linii Macrologic ERP wraz z autorską technologią MacroBASE o niezbędne funkcjonalności spełniające potrzeby rynku docelowego. Jest to produkt skierowany do rynku dużych i średnich przedsiębiorstw.

Faza rozwojowa projektu została rozpoczęta w styczniu 2019 roku. łączna wartość nakładów jakie do dnia 31 grudnia 2019 roku zostały aktywowane na wartości niematerialne wyniosła 4 161 tys. PLN. Projekt został zakończony 31 grudnia 2019 roku.

- ABS Mobile Touch 9.0

Celem projektu jest rozszerzenie zakresu funkcjonalnego rozwiązania Mobile Touch. Wprowadzenie rozwiązań opartych o sztuczną inteligencję takich jak rozpoznawanie obrazów oraz wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań UX.

Faza rozwojowa projektu została rozpoczęta w styczniu 2019 roku. łączna wartość nakładów jakie do dnia 31 grudnia 2019 roku zostały aktywowane na wartości niematerialne wyniosła 3 878 tys. PLN. Projekt został zakończony 31 grudnia 2019 roku.

5.3. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Wybrane zasady rachunkowości

W roku 2019 Spółka zastosowała po raz pierwszy MSSF 16 Leasing („MSSF 16”). MSSF 16 wprowadził jeden model ujęcia leasingu w księgach rachunkowych leasingobiorcy - w ogólności stwierdzić należy, że MSSF 16 zakłada ujęcie wszystkich umów leasingu w modelu podobnym do dotychczasowego modelu ujęcia leasingu finansowego zgodnie z MSR 17. Nowy standard zastąpił dotychczas obowiązujący standard MSR 17 oraz interpretacje KIMSF 4, SKI 15 oraz SKI 27. Zgodnie z MSSF 16 umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli przekazuje prawo do kontroli zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Prawo do kontroli przechodzi na leasingobiorcę na mocy zawartej umowy, jeśli przez cały okres użytkowania dysponuje on łącznie:

- *prawem do uzyskania zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych z użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów oraz*
- *prawem do kierowania użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów.*

Wyżej opisane zasady identyfikacji leasingu w umowach Spółka stosuje od dnia wdrożenia standardu, natomiast jak to zostało opisane powyżej na dzień pierwszego zastosowania Spółka wykorzystwała dopuszczony w MSSF 16 wyjątek praktyczny. Tym samym dla umów, które zawarte zostały przed dniem pierwszego zastosowania nowego standardu Spółka nie dokonała ponownej oceny czy umowa jest leasingiem lub zawiera komponent leasingowy.

Od dnia 1 stycznia 2019 dla umów zidentyfikowanych jako leasing Spółka ujmuje w swoim bilansie aktywa z tytułu prawa do użytkowania na dzień rozpoczęcia leasingu (tj. na datę, kiedy aktywo objęte umową leasingu jest dostępne dla Spółki do użytkowania). Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są ujmowane początkowo po koszcie. Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania obejmuje: kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu, wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia leasingu lub przed tą datą pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe, początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez leasingobiorcę oraz szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez leasingobiorcę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów. Spółka wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania stosując model kosztu, tj. w pomniejszeniu o odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne straty z tytułu utraty wartości, ale także po odpowiednim skorygowaniu o dokonywane przeliczenia zobowiązania z tytułu leasingu (tj. modyfikacje nieskutkujące koniecznością ujęcia odrębnego leasingu).

Szacunki

Spółka ocenia na każdy dzień bilansowy czy zaistniały obiektywne przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości danego składnika aktywa z tytułu prawa do użytkowania. Dodatkowo na koniec każdego roku obrotowego Zarząd Spółki dla umów zawartych na czas nieokreślony, dokonuje osądu, aby ustalić z wystarczającą pewnością okres trwania umowy. Amortyzacja prawa do użytkowania w Spółce dokonywana jest co do zasady metodą liniową. Jeżeli w ramach umowy leasingu przeniesione zostanie prawo własności do bazowego składnika aktywów na rzecz Spółki pod koniec okresu leasingu lub jeżeli koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania uwzględnia to, że Spółka skorzysta z opcji kupna, Spółka dokonuje amortyzacji składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania, począwszy od daty rozpoczęcia aż do końca okresu użytkowania bazowego składnika aktywów. W przeciwnym razie Spółka dokonuje amortyzacji składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania od daty rozpoczęcia leasingu aż do końca okresu użytkowania tego składnika lub do końca okresu leasingu, w zależności od tego, która z tych dat jest wcześniejsza.

Okresy użytkowania zostały zaprezentowane w tabeli poniżej:

	Okres (w latach)
Grunty i budynki	3-10 lat
Środki transportu	7 lat

Do szacowania ewentualnej utraty wartości składników aktywów z tytułu prawa do użytkowania Spółka stosuje przepisy MSR 36 Utrata wartości aktywów. Spółka ocenia na każdy dzień bilansowy czy zaistniały obiektywne przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości danego składnika aktywa z tytułu prawa do użytkowania. Dodatkowo na koniec każdego roku obrotowego Zarząd Spółki dla umów zawartych na czas nieokreślony, dokonuje osądu, aby ustalić z wystarczającą pewnością okres trwania umowy.

Jak to zostało opisane w nocie 2.5 do niniejszego sprawozdania finansowego z dniem 1 stycznia 2019 roku Spółka wdrożyła nowy standard MSSF 16. W związku z tym wdrożeniem na bilansie Spółki z dniem 1 stycznia pojawiła się nowa pozycja „Aktywa z tytułu prawa do użytkowania”, która odzwierciedla wartość praw do użytkowania bazowego składnika aktywów wynikających z umów leasingu, najmu, dzierżawy i innych umów o podobnym charakterze spełniających definicję leasingu zgodnie z MSSF 16.

W konsekwencji zastosowania zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego Spółka nie przekształcała danych porównywalnych, dlatego też dane za okres porównywalny nie są prezentowane:

	Grunty i budynki	Środki transportu	Ogółem
	<i>tys. PLN</i>	<i>tys. PLN</i>	<i>tys. PLN</i>
Na dzień 1 stycznia 2019 roku, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących (po wdrożeniu MSSF 16)	37 917	7 175	45 092
Zwiększenia stanu, z tytułu:	7 433	6 266	13 699
Zawarcia nowej umowy leasingu	7 036	6 266	13 302
Modyfikacji bieżących umów (przedłużenia umowy, zmiana stopy procentowej)	397	-	397
Zmniejszenia stanu, z tytułu:	(6 152)	(1 326)	(7 478)
Odpisu amortyzacyjnego za okres sprawozdawczy	(5 307)	(1 326)	(6 633)
Przedterminowego zakończenia umowy	(9)	-	(9)
Modyfikacji bieżących umów (skrócenia umowy, zmiana stopy procentowej)	(836)	-	(836)
Na dzień 31 grudnia 2019 roku, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów amortyzujących	39 198	12 115	51 313
Na dzień 1 stycznia 2019 roku			
Wartość brutto	37 917	7 175	45 092
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	-	-
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2019 roku	37 917	7 175	45 092
Na dzień 31 grudnia 2019 roku			
Wartość brutto	45 350	13 441	58 791
Umorzenie i odpis z tytułu utraty wartości	(6 152)	(1 326)	(7 478)
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2019 roku	39 198	12 115	51 313

5.4. Testy na utratę wartości aktywów

Wybrane zasady rachunkowości

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia czy istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie występują, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów został przypisany.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub ośrodka, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba, że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie przepływów pieniężnych, a są one w większości niezależnie generowane przez inne aktywa lub Spółki aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa od jego wartości odzyskiwalnej, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do wysokości oszacowanej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowania wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się jako element kosztów operacyjnych.

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Spółka szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od momentu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po uwzględnieniu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako pomniejszenie kosztów operacyjnych. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

Wartość firmy – test na utratę wartości

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji. Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy: odpowiada najniższemu poziomowi w Spółce, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne. Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. Odpis taki powiększa koszty finansowe w Spółce. Odwrócenie dokonane uprzednio odpisu z tytułu utraty wartości firmy nie jest możliwe.

W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Szacunki

Spółka ocenia na każdy dzień bilansowy czy zaistniały obiektywne przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości danego składnika wartości niematerialnych. Rozważenie przesłanek wskazujących na utratę wartości, a także dokonanie testów w oparciu o metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych wymaga zaangażowania profesjonalnego osądu i szacunków na dużą skalę. Przede wszystkim dotyczy to oszacowania przyszłych przepływów operacyjnych, ale także oszacowania odpowiedniej stopy dyskonta.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku, jak i w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku, kapitalizacja giełdowa Spółki Asseco Business Solutions utrzymywała się na poziomie znacząco powyżej wartości księgowej aktywów netto Spółki, co prezentuje tabela poniżej.

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
	tys. PLN	tys. PLN
Wartość księgowa aktywów netto	316 105	298 529
Kapitalizacja giełdowa	949 077	932 367
Nadwyżka (+)/Niedobór(-) kapitalizacji giełdowej nad aktywami netto	632 972	633 838

Zgodnie jednak z wymogami MSR 36 przeprowadzono coroczny test na utratę wartości firmy. Dla celów przeprowadzenia testu całość wartości firmy została alokowana do ośrodka wypracowującego środki pieniężne, odpowiadającego najniższemu poziomowi w Spółce, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze, tj. do segmentu ERP.

Wartość użytkową segmentu, jest szacowana za pomocą modelu zdyskontowanych wolnych przepływów pieniężnych dla właścicieli kapitału własnego i wierzycieli (tzw. FCFF).

Kluczowe założenia zastosowane do obliczenia wartości odzyskiwanej:

- Wartość odzyskiwalna ośrodka została oszacowana na podstawie wartości użytkowej skalkulowanej na bazie prognozy przepływów środków pieniężnych opartej na zatwierdzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą budżetach finansowych.
- Szczegółową prognozą objęto okres 5 lat, w czasie którego zostały założone wzrosty przepływów w kolejnych latach, dla reszty okresu funkcjonowania jednostki obliczono wartość rezydualną przy założonym braku wzrostu przepływów (analogicznie do testu przeprowadzanego w roku ubiegłym).
- Zakładane wzrosty przepływów zależą od strategii dla całej Spółki, taktycznych planów dla jednostek oraz biorą pod uwagę uwarunkowania dla poszczególnych rynków, jednocześnie zaś odzwierciedlają obecny oraz potencjalny portfel zamówień. Potencjalny portfel zamówień zakłada utrzymanie bieżących oraz pozyskanie nowych klientów. Założone wzrosty nie odbiegają od średniego wzrostu na danym rynku.
- Stopy dyskontowa (po opodatkowaniu) zastosowana do wyliczenia wartości bieżącej oszacowanych przepływów pieniężnych to szacunek średnioważonego kosztu kapitału Spółki. Poszczególne składniki tej stopy zostały oszacowane na podstawie danych rynkowych dotyczących stóp wolnych od ryzyka, wartości współczynnika beta (przyjęto wartość β odlewarowanej na poziomie 0,92, która została zalewarowana w oparciu o średnią rynkową strukturę wskaźnika dług/kapitał) oraz wartości oczekiwanej stopy zwrotu z rynku.

Przeprowadzone testy na utratę wartości polegające na oszacowaniu wartości użytkowej za pomocą modelu zdyskontowanych wolnych przepływów pieniężnych dla właścicieli kapitału własnego i wierzycieli (tzw. FCFF) wykazały, że wartość księgowa ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne jest wyższa niż wartość użytkowa.

W efekcie przeprowadzonego testu na utratę wartości należy stwierdzić, że na dzień 31 grudnia 2019 roku nie było potrzeby, aby objąć wartość firmy odpisem aktualizującym.

Analiza wrażliwości

Dodatkowo Spółka przeprowadziła analizę wrażliwości w odniesieniu do przeprowadzonego testu na utratę wartości. W analizie tej badano wpływ zmiany:

- zastosowanej stopy dyskonta dla okresu rezydualnego, tj. dla przepływów po 2024 roku;
- średniorocznej stopy zmiany tzw. wolnych przepływów pieniężnych (CAGR) w okresie prognozy, tj. w latach 2021-2024,

jako czynnika wpływającego na wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne, przy założeniu braku zmian pozostałych czynników.

Celem analizy wrażliwości było zbadanie wartości granicznych, które odpowiadałyby na pytanie o ile można zmienić wybrane parametry modelu, aby oszacowana wartość użytkowa ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne zrównała się z jego wartością bilansową.

Wyniki przeprowadzonej analizy zostały zestawione w poniższej tabeli:

	Stopa dyskontowa dla okresu rezydualnego		Średnia stopa wolnych przepływów pieniężnych (FCFF)
	zastosowana w modelu	graniczna	Graniczna
Wartość firmy	8,45%	Nie istnieje	-32,83%

Dodatkowo w poniższej tabeli zaprezentowano analizę wrażliwości modeli wyliczających wartości odzyskiwalną ośrodków generujących przepływy pieniężne na zmiany stóp dyskontowych oraz na procentową zmianę prognozowanych wolnych przepływów pieniężnych.

	Zmiana wartości stopy dyskonta dla okresu rezydualnego (zmiana podana w punktach procentowych)						
	-1,5 p.p.	-1,0 p.p.	-0,5 p.p.	0,0 p.p.	+0,5 p.p.	+1,0 p.p.	+1,5 p.p.
Wartość bieżąca FCFF (w tys. PLN)	1 150 160	1 093 882	1 044 685	1 001 313	962 788	928 341	897 357
Nadwyżka / Niedobór nad wartością księgową ośrodka (w tys. PLN)	814 458	758 180	708 983	665 611	627 086	592 639	561 655

	Zmiana wartości parametru FCFF w latach 2020-2024 (zmieniona o wartość procentową)						
	-5%	-3%	-1%	0%	1%	3%	5%
Wartość bieżąca FCFF (w tys. PLN)	951 247	971 273	991 299	1 001 313	1 011 326	1 031 352	1 051 378
Nadwyżka / Niedobór nad wartością księgową ośrodka (w tys. PLN)	615 545	635 571	655 597	665 611	675 624	695 650	715 676

5.5. Należności oraz aktywa z tytułu umów z klientami

Wybrane zasady rachunkowości

Aktywa z tytułu umów z klientami to prawo do wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi, które jednostka przekazała klientowi.

Aktywa z tytułu umów z klientami wynikają z przewagi stopnia zaawansowania realizacji kontraktów wdrożeniowych w stosunku do wystawionych faktur. W przypadku tych aktywów Spółka spełniła swoje zobowiązanie do wykonania świadczenia, ale prawo do wynagrodzenia zależy od spełnienia warunków innych niż tylko upływ czasu, co odróżnia aktywa z tytułu umów od należności z tytułu dostaw i usług.

Należności z tytułu dostaw i usług, których termin zapadalności wynosi zazwyczaj od 14 do 30 dni, są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu aktualizującego. Należności o odległych terminach płatności są ujmowane według wartości bieżącej oczekiwanej zapłaty w pomniejszeniu o ewentualne odpisy z tytułu oczekiwanej straty kredytowej.

Należności z tytułu dostaw niezafakturowanych to należności z tytułu usług, które zostały wykonane w okresie sprawozdawczym (Spółka spełniła swoje zobowiązanie do wykonania świadczenia), ale za które do dnia bilansowego nie została wystawiona faktura sprzedaży. Na dzień bilansowy Spółka uznaje jednak, że ma bezwarunkowe prawo do otrzymania wynagrodzenia, dlatego klasyfikuje tę pozycję aktywów jako należności.

Odpisy aktualizujące należności i aktywa z tytułu umów

Do szacowania odpisu z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług, Spółka stosuje uproszczone wyceniając odpis z tytułu utraty wartości w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w horyzoncie życia należności. Spółka do oszacowania wartości tego odpisu stosuje macierz rezerw opracowaną na podstawie danych historycznych dotyczących spłat należności przez kontrahentów, skorygowanych w stosownych przypadkach o wpływ informacji dotyczących przyszłości. W tym celu Spółka dzieli swoich klientów na homogeniczne grupy i dokonuje statystycznej analizy wiekowej oraz analizy ściągłości należności w oparciu o dane z min. 2 lat wstecz.

Odpis z tytułu utraty wartości jest aktualizowany na każdy dzień sprawozdawczy.

Dla należności z tytułu dostaw i usług przeterminowanych powyżej 180 dni Spółka poza metodą statystyczną szacowania wartości odpisu z tytułu utraty wartości opartą o macierz rezerw stosuje także indywidualne podejście. Dla każdej należności z tytułu dostaw i usług, która jest przeterminowana o ponad 180 dni, a kwota tej należności jest istotna, kierownictwo stosuje profesjonalny osąd na podstawie analizy sytuacji finansowej kontrahenta oraz ogólnych warunków rynkowych.

Odpisy z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywów z tytułu umów z klientami zalicza się do działalności operacyjnej.

W przypadku pozostałych należności i innych aktywów finansowych Spółka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym. Jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia, Spółka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia.

Odpisy wartości pozostałych należności zalicza się do pozostałej działalności operacyjnej lub do działalności finansowej, jeśli należność powstała wskutek transakcji sprzedaży inwestycji lub innej działalności, której koszty i przychody co do zasady obciążają działalność finansową. Odpisy salda należności wynikającego z naliczonych odsetek zalicza się do kosztów finansowych.

W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizującego, całość lub odpowiednia część uprzednio dokonanego odpisu zwiększa wartość danego składnika aktywów.

Szacunki

Każdorazowo Spółka dokonuje profesjonalnego osądu polegającego na oszacowaniu stopnia zaawansowania realizacji kontraktów wdrożeniowych w stosunku do wystawionych faktur. Podobnie pewna doza szacunków i profesjonalnego osądu potrzebna jest przy dokonywaniu alokacji ceny transakcji do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia.

Spółka szacuje wielkość odpisów aktualizujących wartości należności i aktywów z tytułu umów z klientami zgodnie z nowymi wymogami MSSF 9 Instrumenty finansowe. W podejściu uproszczonym wymaga to analizy statystycznej, która z zasady wiąże się z dokonywaniem pewnych założeń i stosowaniem profesjonalnego osądu.

W tabeli poniżej zostały przedstawione salda należności z tytułu dostaw i usług na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku:

	31 grudnia 2019		31 grudnia 2018	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Należności z tytułu dostaw i usług	-	47 133	-	48 134
od jednostek powiązanych, w tym:	-	512	-	85
Należności zafakturowane	-	512	-	85
Należności niezafakturowane	-	-	-	-
od jednostek pozostałych	-	46 621	-	48 049
Należności zafakturowane	-	46 611	-	47 924
Należności niezafakturowane	-	42	-	125
Odpis aktualizujący należności nieściągalne (-)	-	(1 875)	-	(1 775)
Razem należności z tytułu dostaw i usług	-	45 290	-	46 359

W tabeli poniżej zostały przedstawione salda aktywów z tytułu umów na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku:

	31 grudnia 2019		31 grudnia 2018	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Aktywa z tytułu umów z klientami				
od jednostek powiązanych	-	-	-	-
od jednostek pozostałych	-	1 528	-	565
Razem należności z tytułu umów z klientami	-	1 528	-	565

Aktywa z tytułu umów z klientami wynikają z przewagi stopnia zaawansowania realizacji kontraktów wdrożeniowych w stosunku do wystawionych faktur.

Zmiana wartości aktywa z tytułu umów z klientami w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 tys. PLN
Wartość aktywa z tytułu umów z klientami	565	324
Przeklasyfikowanie na należności	(2 750)	(3 978)
Realizacja nowych obowiązków świadczeń bez wystawienia faktury (-) zmiana wartości szacunkowej ceny transakcyjnej, inne zmiany założeń	3 713	4 219
Wartość aktywa z tytułu umów z klientami na koniec okresu	1 528	565

W tabeli poniżej zaprezentowano ruch w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 oraz w analogicznym okresie poprzedniego na saldach odpisów na należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywa z tytułu umów z klientami.

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 tys. PLN
Stan na dzień 1 stycznia	(1 775)	(1 594)
Utworzenie (+)	(383)	(312)
Rozwiązanie/wykorzystanie (-)	283	131
Stan na dzień 31 grudnia	(1 875)	(1 775)

Transakcje z podmiotami powiązаныmi zostały przedstawione w punkcie 5.18 not objaśniających do niniejszego sprawozdania finansowego.

Spółka posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem Zarządu Spółki, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe ponad poziom określony odpisem aktualizującym należności.

W poniższej tabeli zaprezentowano strukturę wiekową należności brutto (tj. bez odpisów i dyskonta) na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku.:

	31 grudnia 2019		31 grudnia 2018	
	tys. PLN	%	tys. PLN	%
Wiekowanie należności z tytułu dostaw i usług				
Należności niewymagalne	37 483	77,00%	37 594	77,10%
Należności przeterminowane	8 581	17,60%	9 439	19,40%
Należności przeterminowane do 3 miesięcy	7 525	15,40%	8 470	17,40%
Należności przeterminowane od 3 do 6 miesięcy	264	0,50%	406	0,80%
Należności przeterminowane od 6 do 12 miesięcy	179	0,40%	81	0,20%
Należności przeterminowane pow.12 miesięcy	613	1,30%	482	1,00%
	46 064	94,60%	47 033	96,50%
Należności z tytułu dostaw i usług dochodzonych na drodze sądowej	1 101	2,30%	1 101	2,30%
Wiekowanie aktywa z tytułu umów z klientami				
Niewymagalne	1 528	3,10%	565	1,20%
Razem	48 693	100%	48 699	100%

W poniższej tabeli zaprezentowano pozostałe należności na dzień 31 grudnia 2019 oraz 2018 roku:

	31 grudnia 2019		31 grudnia 2018	
	Długoterminowe tys. PLN	Krótkoterminowe tys. PLN	Długoterminowe tys. PLN	Krótkoterminowe tys. PLN
Należności z tytułu wpłaconych kaucji	881	178	1 085	196
Pozostałe należności	-	473	-	125
Razem pozostałe należności	881	651	1 085	321

Na należność z tytułu kaucji składają się depozyty na rachunku ESCROW zabezpieczające płatność czynszu, wadła i zabezpieczenia umów oraz kaucje dotyczące najmu biur.

5.6. Czynne rozliczenia międzyokresowe

Wybrane zasady rachunkowości

W rozliczeniach międzyokresowych kosztów wykazywane są wydatki poniesione do dnia bilansowego, które dotyczą przyszłych okresów (czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów) lub są związane z przyszłymi przychodami. W szczególności do rozliczeń międzyokresowych zaliczane są: (i) z góry opłacone usługi obce (w tym usługi utrzymania), które będą świadczone w następnych okresach, (ii) z góry zapłacone ubezpieczenia, prenumeraty, czynsze itp. oraz (iii) pozostałe wydatki poniesione w okresie a dotyczące przyszłych okresów.

Ponadto, Spółka ujmuje jako składnik aktywów koszty doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem oraz koszty wykonania umowy z klientem, jeżeli Spółka spodziewa się, że te koszty odzyska.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym na saldo czynnych rozliczeń międzyokresowych składały się następujące pozycje:

	31 grudnia 2019		31 grudnia 2018	
	Długoterminowe tys. PLN	Krótkoterminowe tys. PLN	Długoterminowe tys. PLN	Krótkoterminowe tys. PLN
Przedpłacone usługi, w tym:	36	574	34	918
Usługi serwisowe i opłaty licencyjne	27	278	21	254
Przedpłacone szkolenia	-	87	-	73
Ubezpieczenia	-	62	-	37
Inne usług	9	147	13	554
Razem	36	574	34	918

Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na koniec okresu porównywalnego składały się głównie z kosztów przedpłaconych usług serwisowych i opłat licencyjnych, które będą odnoszone do rachunku zysków i strat sukcesywnie w okresach przyszłych.

5.7. Pozostałe aktywa

Wybrane zasady rachunkowości

Spółka kwalifikuje aktywa finansowe do następujących kategorii wyceny określonych w MSSF 9:

- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Spółka dokonuje klasyfikacji składników aktywów finansowych na podstawie modelu biznesowego Spółki w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych dla danego składnika aktywów finansowych. Spółka dokonuje reklasyfikacji inwestycji w instrumenty dłużne wtedy i tylko wtedy, gdy zmianie ulega model zarządzania tymi aktywami.

Wycena na moment początkowego ujęcia

Z wyjątkiem niektórych należności z tytułu dostaw i usług, w momencie początkowego ujęcia Spółka wycenia składnik aktywów finansowych w jego wartości godziwej. W przypadku składników aktywów finansowych, które nie są zaklasyfikowane do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy Spółka może na moment początkowego ujęcia powiększyć ich wartość godziwą o koszty transakcyjne dające się bezpośrednio przypisać do ich nabycia.

Ujęcie i prezentacja aktywów finansowych w bilansie na każdy dzień bilansowy

- **Wycena aktywów finansowych w zamortyzowanym koszcie**

Składnik aktywów finansowych wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki: (i) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy; oraz (ii) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Do kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie Spółka klasyfikuje: środki pieniężne i ekwiwalenty, pożyczki udzielone (spełniające test klasyfikacyjny SPPI), aktywa z tytułu umów z klientami, należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności podlegające pod zakres MSSF 9.

Należności z tytułu dostaw i usług z terminem zapadalności poniżej 12 miesięcy są wyceniane w kwocie wymaganej zapłaty, pomniejszone o ewentualny odpis z tytułu oczekiwanej straty. Należności długoterminowe podlegające pod zakres MSSF 9 są dyskontowane na dzień bilansowy.

Spółka wycenia aktywa finansowe w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Przychody z tytułu odsetek z inwestycji w instrumenty dłużne ujmowane są przez Spółkę w wyniku finansowym. Na moment zbycia inwestycji w instrumenty dłużne Spółka ujmuje skumulowane zyski/straty z wyceny w wyniku finansowym.

▪ **Wycena aktywów finansowych w wartości godziwej przez wynik finansowy**

Spółka ujmuje w wyniku finansowym zmiany wartości godziwych aktywów finansowych zaklasyfikowanych do tej kategorii aktywów finansowych. W wyniku finansowym ujmowane są również przychody z tytułu odsetek oraz dywidend otrzymanych z instrumentów kapitałowych notowanych na aktywnym rynku.

Zaprzestanie ujmowania

Spółka wyłącza aktywa finansowe z ksiąg rachunkowych, w sytuacji gdy: (i) prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z aktywów finansowych wygasły, lub (ii) prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z aktywów finansowych zostały przeniesione a Spółka dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Utrata wartości aktywów finansowych

MSSF 9 wprowadza nową koncepcję szacowania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych. Model strat poniesionych wynikający z MSR 39 zostaje zastąpiony modelem bazującym na stratach oczekiwanych.

Model strat oczekiwanych ma zastosowanie do aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie oraz do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite, z wyjątkiem inwestycji w instrumenty kapitałowe.

Spółka do szacowania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych stosuje następujące podejścia:

- podejście ogólne,
- podejście uproszczone.

Spółka stosuje podejście ogólne do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite oraz do aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług i aktywów z tytułu umów z klientami.

W podejściu ogólnym Spółka szacuje odpis z tytułu utraty wartości aktywów finansowych na bazie 3-stopniowego modelu bazującego na zmianie ryzyka kredytowego aktywów finansowych od momentu ich początkowego ujęcia.

Jeżeli ryzyko kredytowe danych aktywów finansowych nie wzrosło znacznie od momentu początkowego ujęcia (stopień 1), Spółka szacuje odpis z tytułu utraty wartości w horyzoncie 12 miesięcy. W przypadku zidentyfikowania przez Spółkę znacznego wzrostu ryzyka kredytowego aktywów finansowych (stopień 2 i 3), odpis z tytułu utraty wartości szacowany jest w horyzoncie życia aktywów finansowych.

Na każdy dzień sprawozdawczy Spółka analizuje, czy wystąpiły przesłanki wskazujące na znaczny wzrost ryzyka kredytowego posiadanych aktywów finansowych.

W przypadku należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywów z tytułu umów z klientami, Spółka stosuje uproszczone podejście i w związku z tym nie monitoruje zmian ryzyka kredytowego w trakcie życia, a odpis z tytułu utraty wartości wycenia w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w horyzoncie życia należności.

i. Pozostałe aktywa finansowe

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka posiadała wymienione w tabeli poniżej kategorie i klasy aktywów finansowych (poza aktywami z tytułu umów z klientami, należnościami z tytułu dostaw i usług oraz środkami pieniężnymi, które prezentowane są w punktach 5.5 i 5.9 not objaśniających do niniejszego sprawozdania finansowego).

	31 grudnia 2019 roku		31 grudnia 2018 roku	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	-	14 015	-	-
Lokaty o pierwotnym terminie wymagalności poniżej 12 miesięcy	-	14 015	-	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez wynik finansowy, w tym:	-	276	-	109
Kontrakty forward na waluty	-	276	-	109
Razem	-	14 291	-	109

Lokata założona w Banku Santander Bank Polska na kwotę 14 000 tys. PLN do 28 maja 2020 roku oprocentowana w oparciu o WIBOR + marża. Marża mieści się w zakresie od 1,58% do 1,7%.

Zmiany sposobu ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej oraz zmiany w klasyfikacji instrumentów finansowych

W okresie 12 miesięcy zakończonym na 31 grudnia 2019 roku w Spółce nie dokonano zmian w sposobie ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej oraz nie wystąpiły przesunięcia instrumentów pomiędzy hierarchią wartości godziwej ani też nie dokonywano zmian klasyfikacji instrumentów finansowych.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość godziwa aktywów finansowych nie odbiegała istotnie od ich wartości księgowej.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku	Wartość bilansowa	Poziom 1 ⁱ⁾	Poziom 2 ⁱⁱ⁾	Poziom 3 ⁱⁱⁱ⁾
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez wynik finansowy				
Zawarte kontrakty typu "forward"	276	-	276	-
Razem	276	-	276	-

- i. wartość godziwa określana na podstawie cen giełdowych oferowanych za identyczne aktywa na rynkach aktywnych;
- ii. wartość godziwa określana przy użyciu modeli, dla których dane wsadowe są obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio na rynkach aktywnych;
- iii. wartość godziwa określana przy użyciu modeli, dla których dane wsadowe nie są obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio na rynkach aktywnych

Na dzień 31 grudnia 2018 roku	Wartość bilansowa	Poziom 1 ⁱ⁾	Poziom 2 ⁱⁱ⁾	Poziom 3 ⁱⁱⁱ⁾
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez wynik finansowy				
Zawarte kontrakty typu "forward"	109	-	109	-
Razem	109	-	109	-

Opisy poziomów wartości godziwej są identyczne jak ujawnione pod tabelą powyżej.

ii. Aktywa niefinansowe

Na saldo pozostałych aktywów na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku składały się:

	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
	tys. PLN	tys. PLN
Zaliczki na dostawy	83	22

5.8. Zapasy

Wybrane zasady rachunkowości

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/ kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Cena nabycia lub koszt wytworzenia każdego składnika zapasów uwzględnia wszystkie koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzania zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu – zarówno w odniesieniu do bieżącego, jak i poprzedniego roku – i są ustalane w następujący sposób:

Materiały – w cenie nabycia ustalonej metodą: pierwsze weszło-pierwsze wyszło”,

Produkty gotowe i produkty w tok : koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego,

Towary – w cenie nabycia ustalonej metodą: pierwsze weszło-pierwsze wyszło”.

Cenę sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Kategoria towarów obejmuje przede wszystkim sprzęt komputerowy oraz licencje obce do odsprzedaży w ramach realizowanych umów wdrożeniowych lub umów, których przedmiotem jest dostawa sprzętu. Tym samym większość towarów jest nabywana w celu realizacji podpisanych lub wysoce prawdopodobnych umów.

	31 grudnia 2019 tys. PLN	31 grudnia 2018 tys. PLN
Sprzęt komputerowy, licencje obce oraz pozostałe towary do odsprzedaży	896	542
Odpis aktualizujący wartość towarów (-)	(170)	(152)
Razem	726	390

5.9. Środki pieniężne i depozyty

Wybrane zasady rachunkowości

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie, lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy oraz inne instrumenty o wysokim stopniu płynności.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów. Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych Spółka przyjęła zasadę pomniejszania salda środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o wartość zaciągniętych kredytów w rachunkach bieżących, stanowiących element finansowania.

	31 grudnia 2019 tys. PLN	31 grudnia 2018 tys. PLN
Środki pieniężne na rachunkach bankowych bieżących	2 267	1 387
Środki pieniężne na rachunkach dotyczących płatności split payment	214	60
Lokaty krótkoterminowe (overnight)	13 323	11 233
Środki pieniężne w kasie	52	40
Środki pieniężne w drodze	94	80
Razem saldo środków pieniężnych wykazane w bilansie	15 950	12 800
Kredyty w rachunku bieżącym wykorzystywane do bieżącego zarządzania płynnością	-	-
Razem saldo środków pieniężnych wykazane w rachunku przepływów pieniężnych	15 950	12 800

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są zakładane na okresy od jednego dnia do trzech miesięcy i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

5.10. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Wybrane zasady rachunkowości

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 50 pracowników na pełne etaty. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych. Odpisy w ciągu roku na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych stanowią koszt okresu, którego dotyczą. Spółka skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie spełniają definicji aktywów Spółki.

Tabela poniżej przedstawia analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu:

	31 grudnia 2019 tys. PLN	31 grudnia 2018 tys. PLN
Środki pieniężne	456	271
Zobowiązania z tytułu Funduszu	449	269
Saldo po skompensowaniu	7	2
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	1 122	820

5.11. Kapitał zakładowy i pozostałe elementy kapitału własnego

Kapitał zakładowy

Kapitał podstawowy na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym wynosił 167 091 tys. PLN i był w całości opłacony. Na kapitał zakładowy składa się 33 418 193 sztuk akcji zwykłych o wartości nominalnej 5 PLN każda. Spółka nie wyemitowała akcji uprzywilejowanych.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku wartość kapitału zakładowego nie uległa zmianie względem 31 grudnia 2018 roku. Kapitał docelowy Spółki jest równy kapitałowi podstawowemu.

Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy (zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych – KSH) został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej nad wartością nominalną, po pomniejszeniu o koszty emisji akcji oraz z zysków lat ubiegłych, które decyzją Walnych Zgromadzeń Akcjonariuszy Spółki zostały przeznaczone na kapitał zapasowy. Pozostała część kapitału zapasowego prezentowana jest w pozycji zysków zatrzymanych i dotyczy rozliczenia wyników z lat poprzednich zgodnie z KSH.

W celu prezentacji zdolności dywidendowej Spółki w poniższej tabeli przedstawiono składniki i saldo kapitału zapasowego na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku.

	31 grudnia 2019 tys. PLN	31 grudnia 2018 tys. PLN
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	62 543	62 543
Pozostały kapitał zapasowy	18 185	6 333
	80 728	68 876

Zdolność dywidendowa

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, Spółka jest zobowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w sprawozdaniu Spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego. W następstwie przekroczenia salda kapitału zapasowego wartości 1/3 kapitału zakładowego wygasa wymieniony wyżej ustawy obowiązek dokonywania dopłat z zysku na kapitał zapasowy. O użyciu kapitału zapasowego, w tym rezerwowego, decyduje Walne Zgromadzenie.

Nadwyżkę ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej (agio) można wykorzystać jedynie na pokrycie ewentualnych strat wykazanych w sprawozdaniu finansowym i w związku z tym nie zwiększa ona zdolności dywidendowej Spółki. Nie może też podlegać wypłacie na rzecz akcjonariuszy kapitał zapasowy w wysokości odpowiadającej 1/3 kapitału zakładowego. Na dzień 31 grudnia 2019 roku nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy. Biorąc pod uwagę powyższe zdolność dywidendowa Spółki po dodaniu wyniku okresu bieżącego daje kwotę 95 188 tys. PLN.

5.12. Kredyty bankowe i emisje papierów wartościowych

Wybrane zasady rachunkowości

Spółka kwalifikuje zobowiązania finansowe do jednej z kategorii:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Według zamortyzowanego kosztu Spółka wycenia kredyty bankowe, pożyczki oraz papiery dłużne. Pozostałe zobowiązania finansowe Spółka wycenia w wartości godziwej przez wynik finansowy, poza wyceną zobowiązań z tytułu nabycia udziałów mniejszościowych w spółkach zależnych (opcje put), które rozliczone są zgodnie z MSSF 3.

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki oraz papiery dłużne są ujmowane według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej otrzymanych środków pieniężnych, pomniejszonej o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia lub emisji zobowiązań finansowych.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki oraz papiery dłużne są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki lub emisji papierów dłużnych oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

Spółka usuwa zobowiązania finansowe ze sprawozdania z sytuacji finansowej, wtedy, gdy zobowiązanie to przestało istnieć, tzn., gdy obowiązek wynikający z umowy został wypełniony, umorzony lub wygasł. Różnice pomiędzy wartością bilansową zobowiązania finansowego, które wygasło, a kwotą zapłaty z uwzględnieniem wszystkich przeniesionych aktywów niebędących środkami pieniężnymi ujmuje się w wyniku finansowym.

W dniu 15 października 2019 roku Spółka podpisała aneks do umowy z dnia 30 maja 2017 roku z bankiem BNP Paribas Bank Polska S.A.:

- przedłużenie terminu spłaty kredytu w rachunku bieżącym do 30 czerwca 2021 roku, oraz
- limit odnawialny na gwarancje bankowe do kwoty 1 500 tys. PLN z terminem spłaty 30 września 2021 roku.

	Maksymalna wysokość zadłużenia	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	31 grudnia 2019		31 grudnia 2018	
				Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Kredyty w rachunkach bieżących				-	-	-	-
Kredyt w rachunku bieżącym	45 000	WIBOR 1 m-c+marża	30-06-2021	-	-	-	-
	45 000						
Kredyty rewolwingowy				-	-	6 701	6 650
Kredyt rewolwingowy	20 000	WIBOR 1 m-c + marża	30-09-2020	-	-	6 701	6 650
RAZEM				-	-	6 701	6 650

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka posiada otwarte linie kredytowe w rachunkach bieżących dające możliwość pozyskania finansowania na kwotę 65 000 tys. PLN. Natomiast na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka posiadała otwarte linie kredytowe w rachunkach bieżących dające możliwość uzyskania finansowania na kwotę 45 000 tys. PLN. Na dzień 31 grudnia 2019 oraz w okresie porównywalnym nie wystąpiło zadłużenie na posiadanych liniach kredytowych.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym żadne inne aktywa nie stanowiły zabezpieczenia zaciągniętych kredytów bankowych i pożyczek.

5.13. Zobowiązania z tytułu leasingu

Wybrane zasady rachunkowości

Zgodnie z MSSF 16 umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli przekazuje prawo do kontroli zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres czasu w zamian za wynagrodzenie. Prawo do kontroli przechodzi na leasingobiorcę na mocy zawartej umowy, jeśli przez cały okres użytkowania dysponuje on łącznie:

- prawem do uzyskania zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych z użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów, oraz
- prawem do kierowania użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów.

Zobowiązania z tytułu leasingu – początkowe ujęcie

W dacie rozpoczęcia leasingu Spółka wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. Opłaty leasingowe Spółka dyskontuje z zastosowaniem procentowej stopy leasingu, jeżeli stopę tę można z łatwością ustalić. W przeciwnym wypadku Spółka dyskontuje opłaty leasingowe z zastosowaniem krańcowej stopy procentowej.

Opłaty leasingowe obejmują stałe płatności (w tym zasadniczo stałe opłaty leasingowe) pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe; zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, kwoty gwarantowanej wartości końcowej oraz cenę wykonania opcji kupna (jeżeli można z wystarczającą pewnością stwierdzić, że Spółka skorzysta z tej opcji) oraz kary pieniężne za wypowiedzenie umowy (jeżeli jest wystarczająca pewność, że Spółka skorzysta z tej opcji).

Zmienne opłaty leasingowe, które nie zależą od indeksu lub stawki, są ujmowane od razu jako koszt okresu, w którym zaistniało zdarzenie lub warunek powodujący konieczność uiszczenia opłaty.

Zobowiązania z tytułu leasingu – późniejsza wycena

W kolejnych okresach zobowiązanie z tytułu leasingu pomniejszane jest o dokonane spłaty i powiększane o naliczane odsetki. Do naliczania odsetek Spółka stosuje krańcową stopę leasingobiorcy, która jest sumą wartości stopy wolnej od ryzyka (dla jej określenia Spółka stosuje kwotowania odpowiednich instrumentów pochodnych - IRS lub stawek oprocentowania obligacji rządowych dla odpowiednich walut) oraz premii za ryzyko kredytowe Spółki, które kwantyfikowane jest na bazie dostępnej dla Spółki oferty marż dla kredytów inwestycyjnych odpowiednio zabezpieczonych na aktywach.

W przypadku, gdy w umowie leasingowej dokonywana jest modyfikacja, zmianie ulega okres lub wysokość zasadniczo stałych opłat leasingowych lub następuje zmiana w zakresie osądu co do realizacji opcji kupna wynajmowanego aktywa, wówczas zobowiązanie z tytułu leasingu jest przeliczane, aby odzwierciedlić opisane zmiany. Aktualizacja wartości zobowiązania powoduje również konieczność odpowiedniej aktualizacji wartości aktywa z tytułu prawa do użytkowania.

Uproszczenia dotyczące umów krótkoterminowych i aktywów o niskiej wartości

Spółka stosuje wyjątek praktyczny dotyczący umów najmu oraz umów o podobnym charakterze zawartych na okres krótszy niż 12 miesięcy od daty rozpoczęcia leasingu.

Wyjątek dotyczący wynajmu aktywów o niskiej wartości jest natomiast w Spółce stosowany dla wynajmu głównie sprzętu IT i pozostałego wyposażenia o niskiej wartości początkowej. Zgodnie z wytycznymi Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) za przedmioty o niskiej wartości uznać można przedmioty, których wartość nie przekracza 5 tys. USD.

Płatności leasingowe w przypadku obu wymienionych wyjątków rozpoznawane są w kosztach okresu, którego dotyczą, metodą, co do zasady, liniową. Ani aktywo z tytułu prawa do użytkowania ani odpowiadające mu zobowiązanie finansowe nie są w tym przypadku rozpoznawane.

Wyłączenia od stosowania zapisów MSSF 16

Spółka nie stosuje zapisów MSSF 16 do umów najmu lub umów o podobnym charakterze, których przedmiotem są aktywa ujmowane w pozycji wartości niematerialnych. MSSF 16 nie ma też zastosowania do umów, których przedmiotem są licencje własności intelektualnej, ponieważ obszar ten objęty jest zakresem MSSF 15.

Spółka jako leasingodawca

Rachunkowość leasingodawcy zgodnie z MSSF 16 pozostaje zasadniczo niezmienną względem dotychczas stosowanej rachunkowości zgodnie z MSR 17. Leasingodawca dalej ujmuje wszystkie umowy leasingowe z zastosowaniem tych samych zasad klasyfikacji, co w przypadku MSR 17, rozróżniając leasing operacyjny i leasing finansowy.

Szacunki

Wdrożenie i stosowanie MSSF 16 wymagało w Spółce dokonania różnego rodzaju szacunków oraz zaangażowania profesjonalnego osądu. Główny obszar, w którym miało to miejsce dotyczył oceny okresów leasingu, w umowach na czas nieokreślony oraz w umowach, w przypadku których Spółce przysługiwała opcja przedłużenia umowy. Przy ustalaniu okresu leasingu Spółka musiała rozważyć wszystkie fakty i okoliczności, w tym istnienie zachęt ekonomicznych do skorzystania lub nie z opcji przedłużenia umowy oraz ewentualnej opcji wypowiedzenia umowy. Ustalając okres leasingu Spółka brała również pod uwagę wartość nakładów poniesionych na przystosowanie leasingowanego aktywa do

indywidualnych potrzeb, a w przypadku najmu nieruchomości – wielkość rynku w danej lokalizacji i specyfikę wynajmowanej nieruchomości.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku przedmiotem umów leasingu, w których Spółka jest leasingobiorcą były:

- najem budynków biurowych,
- samochody.

W poniższej tabeli zaprezentowano saldo zobowiązań z tytułu leasingu na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku. Dane na dzień 31 grudnia 2018 ujęte zostały zgodnie z zapisami MSR 17 (jak to zostało opisane w punkcie 2.5 do niniejszego sprawozdania finansowego) i reprezentują zobowiązania z tytułu leasingu finansowego. Na dzień 31 grudnia 2019 roku natomiast zobowiązanie leasingowe obejmuje już zarówno zobowiązanie z umów rozpoznawanych dotychczas jako leasing finansowy, jak i zobowiązanie z umów leasingu uznawanego zgodnie z MSR 17 za operacyjny.

	31 grudnia 2019 (MSSF 16)		31 grudnia 2018 (MSR 17)	
	Długoterminowe tys. PLN	Krótkoterminowe tys. PLN	Długoterminowe tys. PLN	Krótkoterminowe tys. PLN
Leasing nieruchomości	39 193	5 704	-	-
Leasing samochodów	7 670	2 719	4 502	1 688
Razem	46 863	8 423	4 502	1 688

Leasing nieruchomości

Wartość netto nieruchomości, będącego przedmiotem umowy leasingu na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 39 198 tys. PLN.

Przyszłe minimalne przepływy pieniężne oraz zobowiązanie wynikające z umowy leasingu nieruchomości przedstawiają się następująco:

	31 grudnia 2019 tys. PLN	31 grudnia 2018 tys. PLN
Minimalne opłaty leasingowe		
w okresie krótszym niż 1 rok	7 116	-
w okresie 1-5 lat	34 115	-
w okresie dłuższym niż 5 lat	9 468	-
Przyszłe minimalne płatności leasingowe	50 699	-
Przyszłe koszty odsetkowe	(5 802)	-
Wartość bieżąca zobowiązania leasingowego		
w okresie krótszym niż 1 rok	5 704	-
w okresie 1-5 lat	30 097	-
w okresie dłuższym niż 5 lat	9 096	-
Zobowiązanie z tytułu leasingu	44 897	-

Krańcowa stopa procentowa z tytułu powyższego leasingu na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 4 % i nie uległa zmianie w stosunku do dnia 31 grudnia 2018 roku.

Leasing samochodów

Wartość netto samochodów, będącego przedmiotem umowy leasingu na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 12 115 tys. PLN, a na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 7 175 tys. PLN.

Przyszłe minimalne przepływy pieniężne oraz zobowiązanie wynikające z umowy leasingu samochodów przedstawiają się następująco:

	31 grudnia 2019 tys. PLN	31 grudnia 2018 tys. PLN
Minimalne opłaty leasingowe		
w okresie krótszym niż 1 rok	2 966	1 917
w okresie 1-5 lat	7 977	4 826
w okresie dłuższym niż 5 lat	-	-
Przyszłe minimalne płatności leasingowe	10 943	6 743
Przyszłe koszty odsetkowe	(554)	(553)
Wartość bieżąca opłat leasingowych		
w okresie krótszym niż 1 rok	2 719	1 688
w okresie 1-5 lat	7 670	4 502
w okresie dłuższym niż 5 lat	-	-
Zobowiązanie z tytułu leasingu	10 389	6 190

W poniższej tabeli zaprezentowano kwoty dotyczące kosztów z leasingu ujęte w rachunków zysków i strat za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku:

		31 grudnia 2019 tys. PLN
Amortyzacja aktywów z tytułu prawa do użytkowania	<u>5.3</u>	(6 633)
Koszt odsetek z tytułu zobowiązań z tytułu leasingu	<u>4.3</u>	(1 720)
Koszty związane z leasingiem aktywów o niskiej wartości		(1)
Koszty związane z leasingiem krótkoterminowym		(34)
Zysk / strata z podnajmu powierzchni biurowych ujętych jako aktywo z tytułu prawa do użytkowania		401
Razem		(7 987)

Całkowity wydatek środków pieniężnych z tytułu leasingu w 2019 roku wyniósł 9 235 tys. PLN.

5.14. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Wybrane zasady rachunkowości

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług dotyczące działalności operacyjnej są ujmowane i wykazywane według kwot wymaganej zapłaty. Zobowiązania te wynikają z dostaw i usług, na które Spółka otrzymała faktury oraz takich, które nie zostały zafakturowane, ale które w ocenie Zarządu Spółki są wysoce prawdopodobne i dla których możliwe było precyzyjne określenie ich wysokości.

Zobowiązania budżetowe to zobowiązania z tytułu podatków i danin publicznych oraz ubezpieczeń społecznych i ceł. Zobowiązania te ustala się w kwocie wymaganej zapłaty zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zobowiązania z tytułu kar umownych projektowych

Kary umowne projektowe stanowią wynagrodzenie za niespełnienie lub nieprawidłowe spełnienie obowiązku świadczenia i wynikają z umowy z klientem raczej niż z ustawodawstwa danego kraju.

Kary umowne projektowe są zmiennym elementem wynagrodzenia i pomniejszają cenę transakcyjną, a zobowiązanie z tytułu kar umownych projektowych jest rodzajem zobowiązania do zwrotu wynagrodzenia, nie jest natomiast zobowiązaniem z tytułu umowy z klientami.

Pozostałe zobowiązania to zobowiązania wobec pracowników z tytułu niewypłaconych na dzień bilansowych wynagrodzeń, zobowiązania z tytułu zakupów środków trwałych i wartości niematerialnych oraz inne zobowiązania.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz w okresach porównywalnych zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów Spółki wynikały z następujących tytułów:

	31 grudnia 2019 roku		31 grudnia 2018 roku	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Wobec jednostek powiązanych, w tym:	-	56	-	79
Zobowiązania zafakturowane	-	13	-	40
Zobowiązania niezafakturowane	-	43	-	39
Wobec jednostek pozostałych, w tym:	-	6 027	-	4 950
Zobowiązania zafakturowane	-	4 788	-	3 891
Zobowiązania niezafakturowane	-	896	-	1 059
Zobowiązania z tytułu kar umownych	-	343	-	-
Razem zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	6 083	-	5 029

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane. Transakcje z podmiotami powiązanymi przedstawione są w punkcie 5.18 not objaśniających do niniejszego sprawozdania finansowego.

Tabela poniżej przedstawia wartość brutto zobowiązań z tytułu dostaw i usług Spółki na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdykontowanych płatności.

	31 grudnia 2019		31 grudnia 2018	
	tys. PLN	%	tys. PLN	%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług				
Zobowiązania wymagalne	67	1,1%	232	4,6%
Zobowiązania niewymagalne do 3 miesięcy	6 016	98,9%	4 797	95,4%
Zobowiązania niewymagalne od 3 do 6 miesięcy	-	-%	-	-%
Zobowiązania niewymagalne powyżej 6 miesięcy	-	-%	-	-%
	6 083	100%	5 479	100%

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym pozostałe zobowiązania Spółki wynikały z następujących tytułów:

	31 grudnia 2019		31 grudnia 2018	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	-	2 384	-	1 551
Pozostałe zobowiązania budżetowe				
Podatek od wartości dodanej (VAT)	-	5 306	-	5 229
Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)	-	1 896	-	1 656
Składki na ubezpieczenia społeczne (ZUS)	-	3 784	-	3 357
Pozostałe	-	70	-	70
Razem pozostałe zobowiązania budżetowe	-	11 056	-	10 312
Pozostałe zobowiązania				
Zobowiązania wobec pracowników	-	1 795	-	1 600
Inne zobowiązania	-	499	-	266
Razem pozostałe zobowiązania	-	2 294	-	1 866

5.15. Zobowiązania z tytułu umów z klientami

Wybrane zasady rachunkowości

Zobowiązania z tytułu umów z klientami to obowiązki jednostki do przekazania na rzecz klienta dóbr i usług, w zamian za które Spółka otrzymała wynagrodzenie (lub kwota wynagrodzenia jest należna) od klienta.

W ramach zobowiązań z tytułu umów z klientami prezentowane są zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów IT oraz rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu nierozliczonych na dzień bilansowy licencji z prawem do dostępu, a także przyszłe przychody z tytułu usług takich jak opieka informatyczna (utrzymanie), które są rozliczane w czasie.

Ze względu na dużą różnorodność zobowiązań do wykonania świadczenia trudno jest określić jeden moment, w którym Spółka co do zasady spełnia swoje zobowiązania do wykonania świadczenia. Najczęściej w przypadku kontraktów na wdrożenie kompleksowego systemu IT oraz kontraktów utrzymaniowych Spółka spełnia swoje zobowiązania podczas świadczenia usług dla klientów. W przypadku świadczenia polegającego na dostarczeniu do klienta licencji na oprogramowanie (z prawem do korzystania) Spółka uznaje zobowiązanie do wykonania świadczenia za spełnione w momencie udzielenia licencji, ale nie wcześniej niż z początkiem okresu, w którym klient może zacząć korzystać z tego oprogramowania (najczęściej w momencie przekazania klucza licencyjnego), co w ocenie Spółki jest jednoznaczne z przekazaniem klientowi kontroli nad licencją.

Szacunki

Każdorazowo Spółka dokonuje profesjonalnego osądu i szacunku wartości stopnia zaawansowania realizacji kontraktów wdrożeniowych w stosunku do wystawionych faktur i alokacji ceny transakcyjnej.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku zobowiązania z tytułu umów z klientami Spółki wynikały z tytułów wyszczególnionych w tabeli poniżej:

	31 grudnia 2019		31 grudnia 2018	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Zobowiązania z tytułu umów z klientami				
Wobec jednostek powiązanych, w tym:	-	-	-	-
Wobec jednostek pozostałych, w tym:	-	12 678	-	11 134
Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu umów z klientami	-	11 939	-	11 117
- usługi serwisowe opłacone z góry	-	3 235	-	3 147
- opłaty licencyjne	-	8 704	-	7 970
Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów IT	-	739	-	17
Razem zobowiązania z tytułu umów z klientami	-	12 678	-	11 134

Zmiana wartości zobowiązania z tytułu umów z klientami w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 tys. PLN
Wartość zobowiązania z tytułu umów na dzień 1 stycznia	11 134	10 141
Wystawienie faktur ponad zrealizowany obowiązek świadczenia	34 101	24 534
Realizacja nowych obowiązków świadczeń bez wystawienia faktury (-); zmiana wartości szacunkowej ceny transakcyjnej, inne zmiany założeń (+) / (-)	(32 557)	(23 541)
Wartość zobowiązania z umowy z klientami na koniec okresu	12 678	11 134

5.16. Rezerwy

Wybrane zasady rachunkowości

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółce ciąży obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne, oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

Kontrakty uciążliwe

Spółka rozpoznaje rezerwy na umowy rodzące obciążenia, jeżeli nieuniknione koszty wypełnienia obowiązków przewyższają możliwe do uzyskania korzyści.

Kontraktem uciążliwym jest umowa z klientem, w której łączna kwota przychodów jest niższa niż łączna wartość kosztów obcych (COGS) oraz kosztów wytworzenia.

W przypadku rozpoznania kontraktu uciążliwego (rozpoznanie to może nastąpić w dowolnym momencie trwania kontraktu), cała przewidywana do poniesienia strata na kontakcie powinna być od razu ujęta jako koszt bieżącego okresu. Weryfikacja stanu rezerwy na kontrakt uciążliwy dokonywana jest na każdy dzień bilansowy (na dany dzień bilansowy wartość rezerwy powinna być równa różnicy pomiędzy całą planowaną stratą na kontrakcie a stratą zrealizowaną do dnia bilansowego), w efekcie czego może nastąpić zwiększenie lub zmniejszenie rezerwy.

Rezerwa na naprawy gwarancyjne

Rezerwa na naprawy gwarancyjne tworzona jest na pokrycie przyszłych przewidywanych kosztów realizacji zobowiązań gwarancyjnych lub serwisowych wynikających z realizowanych kontraktów IT, o ile zobowiązania do świadczenia gwarancji spełniają, w rozumieniu MSSF 15, definicję gwarancji standardowej.

Jeżeli gwarancja spełniająca definicję usługi (jest gwarancją ponadstandardową w rozumieniu MSSF 15) tj. gwarancja ma zakres szerszy niż tylko zapewnienie klienta, że dany produkt/usługa jest zgodny z ustaloną przez strony specyfikacją, nie

są na nią tworzone rezerwy. Świadczenie gwarancji ponadstandardowej jest bowiem zobowiązaniem do wykonania usługi i jako takie powinno być ujęte w przychodach ze sprzedaży, nie zaś w kategorii rezerw.

Rezerwa na naprawy gwarancyjne (dotycząca gwarancji standardowej) jest zawiązywana w następujących przypadkach:

(i) z klientem nie została podpisana umowa na usługi utrzymaniowe, lub

(ii) zakres umowy utrzymaniowej nie pokrywa całości oczekiwanych kosztów związanych z realizacją zobowiązań gwarancyjnych, lub

(iii) zakres gwarancji producenta dla odsprzedawanego sprzętu jest węższy od gwarancji, do jakiej Spółka zobowiązała się w umowie z klientem.

Wartość rezerwy rozpoznawana na dzień bilansowy jest współmierna ze stanem realizacji kontraktu IT.

Koszty związane ze świadczeniem usług wynikających ze zobowiązania gwarancyjnego pomniejszają w momencie ich ponoszenia wartość zawiązanej rezerwy. Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje weryfikacji wysokości zawiązanych rezerw na naprawy gwarancyjne. Jeśli faktyczna realizacja zobowiązania lub przewidywane przyszłe koszty są niższe/wyższe niż zakładano w momencie początkowego ujęcia rezerwy, rezerwa jest odpowiednio obniżana/zwiększana tak, aby odzwierciedlić bieżące oczekiwania Spółki, co do kosztów realizacji zobowiązania gwarancyjnego w przyszłych okresach.

Świadczenia po okresie zatrudnienia

Rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia to rezerwa na świadczenia pracownicze (inne niż świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy i krótkoterminowe świadczenia pracownicze), które są należne po zakończeniu zatrudnienia. W Spółce funkcjonuje program określonych składek, jednostka wpłaca składki w ustalonej wysokości do odrębnego podmiotu (w warunkach polskich funduszu ubezpieczeń społecznych) i nie będzie ciążył na niej prawny ani zwyczajowo oczekiwany obowiązek zapłaty dodatkowych składek, jeśli fundusz nie będzie posiadał aktywów w wysokości wystarczającej do zapłaty wszystkich świadczeń pracowniczych, dotyczących pracy wykonanej przez pracownika w okresie bieżącym i w okresach ubiegłych. Spółka tworzy rezerwę na świadczenia po okresie zatrudnienia w oparciu o wyliczenia dokonane przez niezależnego aktuarium. Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

Rezerwa na kary umowne

Rezerwy na kary umowne tworzone są na toczące się postępowania sądowe na bazie dostępnych informacji, w tym opinii niezależnych ekspertów. Rezerwy na kary ujmowane są jako pomniejszenie przychodów.

Szacunki

Należy mieć na uwadze, że wszystkie oszacowane w Spółce rezerwy, w tym zwłaszcza rezerwy na kary umowne oraz na kontrakty uciążliwe, wymagały zaangażowania profesjonalnego osądu i szacunków dla skwantyfikowania najbardziej prawdopodobnej kwoty przyszłego wpływu korzyści ekonomicznych ze Spółki. Szacunek ten może jednak ulec w przyszłości zmianie i faktyczny wpływ korzyści może okazać się większy lub mniejszy od ujętego w sprawozdaniu.

Zmiana wartości rezerw w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym wynikała z następujących ruchów:

	Rezerwa na odszkodowania	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Rezerwy na naprawy gwarancyjne	Pozostałe rezerwy	Ogółem
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Na dzień 1 stycznia 2019 roku	450	1 868	-	373	2 691
Zawiązanie (+)	-	210	-	-	210
Zyski/straty aktuarialne (+)/(-)	-	469	-	-	469
Wykorzystanie (-) /Rozwiązanie (-)	(450)	-	-	-	(450)
Na dzień 31 grudnia 2019 roku, w tym	-	2 547	-	373	2 920
Krótkoterminowe	-	48	-	373	421
Długoterminowe	-	2 499	-	-	2 499
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	-	1 462	25	373	1 860
Zawiązanie (+)	474	177	-	-	651
Zyski/straty aktuarialne (+)/(-)	-	229	-	-	229
Wykorzystanie (-) /Rozwiązanie (-)	(24)	-	(25)	-	(49)
Na dzień 31 grudnia 2018 roku, w tym	450	1 868	-	373	2 691
Krótkoterminowe	450	59	-	373	882
Długoterminowe	-	1 809	-	-	1 809

W kwocie Pozostałych rezerw ujęto rezerwę na karę w związku z decyzją Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z grudnia 2013 roku. Kara związana była z postępowaniem prowadzonym przez UOKiK dotyczącym stosowania niedozwolonych zapisów w umowach zawartych przez Spółkę (i jej poprzedników prawnych) z dystrybutorami oprogramowania marki Wapro. W listopadzie 2016 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego uchylając decyzję Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów złożył skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego zawierającą m.in. wniosek o uchylenie zaskarżonego orzeczenia Sądu Apelacyjnego. W marcu 2017 roku Asseco Business Solutions S.A. złożyła odpowiedź na skargę kasacyjną. Zgodnie z zasadą ostrożności na całą kwotę kary została utworzona rezerwa w koszty 2013 roku. W dniu 16 października 2019 roku zapadło Orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Warszawie, w którym sprawa została przekazana do ponownego rozpatrzenia przez Sąd Okręgowy w Warszawie. Pierwotny wyrok w tej sprawie został uchylony.

Rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia dotyczy w całości świadczeń emerytalnych, które zostaną potencjalnie wypłacone pracownikom Spółki w momencie przechodzenia na emeryturę. Spółka wypłaca odprawę pracownikom przechodzącym na emeryturę, zgodnie z przepisami Kodeksu Pracy, tj. w wysokości jednego średniomiesięcznego wynagrodzenia. Rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia została ujęta przez Spółkę na podstawie wyliczeń dokonanych przez aktuarium.

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Stopa dyskontowa (%)	2,0%	3,2%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	5,0%	5,0%

5.17. Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów

Wybrane zasady rachunkowości

Rezerwa na niewykorzystane urlopy

Spółka tworzy „rezerwę” (ujmowaną jako element rozliczeń międzyokresowych biernych) na niewykorzystane urlopy, które dotyczą okresów poprzedzających datę bilansową, a będą wykorzystane w przyszłości dla wszystkich pracowników Spółki, ponieważ w warunkach polskich niewykorzystane urlopy stanowią kumulowane płatne nieobecności (nieobecności, do których uprawnienia przechodzą na przyszłe okresy i można je wykorzystać, o ile nie zrobiono tego w bieżącym okresie). Wielkość rezerwy zależy od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia oraz liczby niewykorzystanych, a przysługujących pracownikowi dni urlopu na datę bilansową. Spółka uznaje koszty z tytułu niewykorzystanych urlopów na bazie memoriałowej w oparciu o szacowane wartości i ujmuje je w rachunku zysków i strat w pozycji wynagrodzeń (zgodnie z miejscem ich powstawania).

Rezerwa na premie

Zobowiązanie dotyczące systemów premialnych wynika z pracy pracowników, a nie z transakcji przeprowadzonej z właścicielami Spółki. W związku z tym koszty takich programów (nawet jeśli zakładają one wypłaty premii z zysku) stanowią zawsze koszty działalności Spółki, nie są zaś nigdy ujmowane jako podział zysku.

Spółka ujmuje przewidywane koszty wypłat z zysku i premii wtedy i tylko wtedy, gdy:

- ciąży na niej obecny prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek dokonania takich wypłat w wyniku zdarzeń przeszłych oraz
- można dokonać wiarygodnej wyceny takiego zobowiązania.

Bieżące zobowiązanie występuje wtedy i tylko wtedy, gdy jednostka nie ma realnej możliwości wycofania się z dokonania płatności.

Szacunki

Spółka szacuje wysokość zobowiązań w oparciu o przyjęte założenia i metodologię oceniając prawdopodobieństwo wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne i za zobowiązania uznaje te kwoty, których prawdopodobieństwo i czas wydatkowania na dzień bilansowy jest wysokie. Rezerwa na premie uzależniona jest w znaczącej części przypadków od szacowań co do zrealizowanego przez Spółkę wyniku na różnych poziomach.

	31 grudnia 2019 roku		31 grudnia 2018 roku	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym				
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	-	4 082	-	3 642
Rezerwa na premie dla pracowników i Zarządu	-	9 753	-	7 895
Razem	-	13 835	-	11 537
Rozliczenia międzyokresowe przychodów, w tym:				
Pozostałe	-	-	-	72
Razem	-	-	-	72

5.18. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Przychody od podmiotów powiązanymi obejmują przychody ze sprzedaży towarów i usług informatycznych związanych z prowadzonymi projektami informatycznymi oraz działalnością pozostałą.

Zakupy od podmiotów powiązanymi obejmują nabycia towarów i usług związanych z prowadzonymi projektami informatycznymi, zakupem usług doradczych oraz najmem powierzchni biurowych.

	Przychody		Zakupy	
	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 tys. PLN
Transakcje z Asseco Poland S.A.	1 339	2 117	1 664	1 755
Transakcje z pozostałymi jednostkami powiązanymi	835	239	93	419
Razem transakcje z podmiotami powiązanymi	2 174	2 356	1 757	2 174

	Należności z tytułu dostaw i usług, pozostałe oraz aktywa z tytułu umów z klientem na dzień		Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe na dzień	
	31 grudnia 2019 roku tys. PLN	31 grudnia 2018 roku tys. PLN	31 grudnia 2019 roku tys. PLN	31 grudnia 2018 roku tys. PLN
Transakcje z Asseco Poland S.A.	202	40	7 544	67
Transakcje z pozostałymi jednostkami powiązanymi	306	45	-	12
Razem transakcje z podmiotami powiązanymi	508	85	7 544	79

Transakcje z podmiotami powiązanym odbywają się na zasadach rynkowych.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku saldo zobowiązań z tytułu leasingu z podmiotami powiązanymi poprzez Kadrę Zarządzającą wynosiło 9 812 tys. PLN.

W 2019 roku koszty odsetek z tytułu leasingu z podmiotami powiązanymi poprzez Kadrę Zarządzającą wynosiły 348 tys. PLN.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku saldo nierozliczonych należności z tytułu transakcji z podmiotami powiązanymi poprzez Kadrę Zarządzającą oraz z Kadrą Zarządzającą wynosiło 4 tys. PLN, natomiast nie wystąpiło saldo nierozliczonych zobowiązań z tytułu transakcji z podmiotami powiązanymi poprzez Kadrę Zarządzającą oraz z Kadrą Zarządzającą.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku nie wystąpiło saldo nierozliczonych należności ani zobowiązań z tytułu transakcji z podmiotami powiązanymi poprzez Kadrę Zarządzającą oraz z Kadrą Zarządzającą.

Według ewidencji Asseco Business Solutions S.A. w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku wartość (netto) transakcji zakupu towarów i usług (w tym najmu) z podmiotami powiązanymi poprzez Kadrę Zarządzającą oraz z Kadrą Zarządzającą wynosiła 1 924 tys. PLN, natomiast w okresie porównywalnym wynosiła 1 878 tys. PLN.

Wartość (netto) transakcji sprzedaży towarów i usług do podmiotów powiązanych poprzez Kadrę Zarządzającą oraz do Kadry Zarządzającej wynosiła 37 tys. PLN, natomiast w okresie porównywalnym była to kwota 9 tys. PLN. W nocy 8.5 niniejszego sprawozdania finansowego zaprezentowano wynagrodzenie kluczowego personelu.

VI. Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

6.1. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej

W poniższej tabeli wyszczególniono pozycje, które zostały uwzględnione w linii „Zmiany stanu kapitału pracującego”:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
	tys. PLN	tys. PLN
Zmiana stanu zapasów	(336)	86
Zmiana stanu należności i aktywów z tytułu umów z klientami	314	(2 511)
Zmiana stanu pozostałych aktywów niefinansowych	(61)	(13)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązań z tytułu umów z klientami	2 948	3 834
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	3 388	(3 005)
Zmiana stanu rezerw	(240)	602
Razem	6 013	(1 007)

6.2. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

W poniższej tabeli zaprezentowano szczegóły dotyczące wpływów i wydatków związanych z rzeczowymi aktywami trwałymi i wartościami niematerialnymi w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
	tys. PLN	tys. PLN
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych	392	451
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	(4 291)	(3 214)
Nabycie wartości niematerialnych	(316)	(354)
Nakłady na prace rozwojowe	(11 289)	(9 804)

6.3. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

- Dywidendy wypłacone - pozycja zawiera dywidendę wypłaconą przez Spółkę w wysokości 50 127 tys. PLN (szczegóły dotyczące dywidendy za 2018 rok zostały przedstawione w punkcie 4.6 not objaśniających);
- Wydatki z tytułu spłaty kredytów i pożyczek w wysokości 34 944 tys. PLN są związane ze spłatą są związane ze spłatą kredytu rewolwingowego oraz kredytu w rachunku bieżącym.

		Kredyty bankowe, pożyczki tys. PLN	Leasing tys. PLN	Zobowiązania z tytułu dywidend tys. PLN
Na dzień 1 stycznia 2019		13 351	6 190	-
Wpływ wdrożenia MSSF 16 na bilans otwarcia		-	44 273	-
Na dzień 1 stycznia po uwzględnieniu wpływu MSSF 16		13 351	50 463	-
Przepływy gotówkowe	Wpływy (+)	21 593	-	-
	Splata kapitału - wydatek	(34 944)	(7 480)	(50 127)
	Splata odsetek - wydatek	(109)	(1 720)	-
Zmiany bezugotówkowe	Naliczone odsetki	109	1 720	-
	Zaciągnięcie nowego zobowiązania	-	13 699	-
	Różnice kursowe ujęte w przychodach/koszcie finansowych	-	(306)	-
	Zadeklarowane dywidendy	-	-	50 127
	Zmniejszenie zobowiązań	-	(1 090)	-
Na dzień 31 grudnia 2019		-	55 286	-

		Kredyty bankowe, pożyczki tys. PLN	Leasing tys. PLN	Zobowiązania z tytułu dywidend tys. PLN
Na dzień 1 stycznia 2018		20 002	1 473	-
Przepływy gotówkowe	Wpływy (+)	-	-	-
	Splata kapitału - wydatek	(6 651)	(1 195)	(43 444)
	Splata odsetek - wydatek	(491)	(183)	-
Zmiany bezugotówkowe	Naliczone odsetki	491	185	-
	Zaciągnięcie nowego zobowiązania	-	5 935	-
	Zadeklarowane dywidendy	-	-	43 444
	Zmniejszenie zobowiązań	-	(25)	-
Na dzień 31 grudnia 2018		13 351	6 190	-

VII. Noty objaśniające cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Asseco Business Solutions S.A. narażona jest na szereg rodzajów ryzyk mających źródła zarówno w sytuacji makroekonomicznej Polski, jak i mikroekonomicznej w samej Spółce. Głównymi czynnikami rynkowymi mogącymi wywierać negatywny wpływ na wynik Spółki są: (i) wahania kursów walut obcych względem złotego oraz (ii) zmiany rynkowych stóp procentowych.

▪ Ryzyko zmian kursów walutowych

Podstawową walutą operacyjną Spółki jest polski złoty, jednak niektóre kontrakty IT oraz umowa leasingu nieruchomości denominowane są w walucie obcej (EUR i USD).

W związku z tym Spółka narażona jest na wahania wyniku będące rezultatem różnic w kursie waluty obcej w stosunku do polskiego złotego w okresie od daty zawarcia kontraktu do daty wystawienia lub płatności faktury.

Identyfikacja: Zgodnie z obowiązującymi w Spółce procedurami zawierania kontraktów handlowych każda umowa zawarta lub denominowana w walucie obcej podlega szczególnej ewidencji.

Pomiar: Miarą ekspozycji na ryzyko kursowe jest wartość kontraktu w walucie obcej oraz nominal instrumentów finansowych powstałych w wyniku zawarcia instrumentów pochodnych na rynku finansowym z drugiej strony. Obowiązujące procedury prowadzenia projektów informatycznych nakazują systematyczne aktualizowanie harmonogramów przepływów pieniężnych poszczególnych projektów.

Cel: Celem przeciwdziałania ryzyku zmian kursów walut jest ograniczenie ich negatywnego wpływu na wynik projektów.

Środkiem stosowanym do zabezpieczeń kontraktów rozliczanych w walucie obcej są proste instrumenty pochodne typu forward (z dostawą lub bez, w zależności od zabezpieczanego kontraktu).

Dopasowanie zabezpieczenia ryzyka walutowego polega na kupowaniu odpowiednich instrumentów finansowych, dzięki którym zmiany czynnika powodującego ryzyko nie wpływają na wynik Spółki (zmiany instrumentów wbudowanych oraz instrumentów zawartych per saldo znoszą się). Niemniej jednak w związku ze znaczną zmiennością harmonogramów projektów oraz wynikającą z nich zmiennością przepływów pieniężnych, Spółka jest narażona na zmiany wielkości ekspozycji na ten czynnik ryzyka. Stąd też Spółka dynamicznie dokonuje przesunięć istniejących instrumentów zabezpieczających lub zawiera nowe tak, aby dopasowanie było jak najbardziej właściwe. Należy jednak wziąć pod uwagę, iż instrumenty wbudowane zmieniają swoją wycenę w oparciu o dane z dnia podpisania umowy (spot i punkty swapowe) natomiast przesunięcie lub zawarcie nowych instrumentów na rynku finansowym może nastąpić jedynie w oparciu o aktualnie obowiązujące stawki. Z tego wynika, że możliwe jest niedopasowanie wartości instrumentów finansowych i potencjalny wpływ wahań kursów walut na bieżący wynik Spółki.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka posiada otwarte forwardy na sprzedaż waluty EUR na łączną nominalną kwotę 11 490 tys. PLN, które zostaną rozliczone najpóźniej w dniu 31 grudnia 2020 roku.

▪ **Ryzyko zmian stopy procentowej**

Spółka jest narażona na ryzyko zmiany stopy procentowej w dwóch obszarach swojej aktywności: (i) zmiana wartości odsetek naliczonych od otrzymanych kredytów opartych na zmiennej stopie procentowej oraz (ii) zmiana wyceny zawartych instrumentów pochodnych, opartych na krzywej forwardowej stóp procentowych.

Identyfikacja: Ryzyko zmian stopy procentowej powstaje i jest rozpoznawane w Spółce w momencie zawarcia transakcji lub instrumentu finansowego opartego na zmiennej stopie procentowej.

Pomiar: Spółka mierzy ekspozycje na ten czynnik ryzyka zestawiając sumę kwot wynikających ze wszystkich instrumentów finansowych opartych o zmienną stopę procentową. Dodatkowo Spółka prowadzi ewidencję dotyczącą planowanego zadłużenia w ciągu przyszłych 12 miesięcy, a dla instrumentów długoterminowych na okres ich obowiązywania.

Cel: Celem ograniczenia ryzyka jest minimalizacja kosztów z tytułu zawartych instrumentów finansowych opartych na zmiennej stopie procentowej.

Środki: Spółka ma dostępne dwa instrumenty ograniczające ryzyko: (i) stara się unikać zaciągania zobowiązań opartych na zmiennej stopie procentowej, (ii) jeśli pierwsze rozwiązanie nie jest możliwe, Spółka ma możliwość zawarcia kontraktów terminowych na stopę procentową.

Dostosowanie: Spółka gromadzi i analizuje bieżące informacje z rynku na temat aktualnej ekspozycji na ryzyko zmiany stopy procentowej. W obecnej sytuacji Spółka nie zabezpiecza zmian stopy procentowej z uwagi na niewielką nieprzewidywalność harmonogramów spłat poszczególnych zobowiązań opartych na zmiennej stopie.

▪ **Ryzyko kredytowe kontrahentów**

Spółka narażona jest na ryzyko związane z niewywiązywaniem się z umów przez kontrahentów. Po pierwsze ryzyko to dotyczy wiarygodności kredytowej oraz dobrej woli odbiorców, którym Spółka dostarcza rozwiązania informatyczne, po drugie dotyczy ono wiarygodności kredytowej kontrahentów, z którymi zawiera transakcje dostawy. Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe odpowiada wartości księgowej aktywów finansowych.

Identyfikacja: Ryzyko to identyfikowane jest każdorazowo, przy zawieraniu umowy z klientem oraz później, podczas rozliczania płatności.

Pomiar: Pomiar tego typu ryzyka opiera się na wiedzy o skargach lub toczących się procesach przeciw klientowi podczas zawierania umowy. Co dwa tygodnie przeprowadza się kontrolę rozliczonych płatności dotyczących podpisanych kontraktów, razem z analizą rachunków zysków i strat projektów.

Cel: Minimalizowanie kwoty nieściągalnych należności.

Środkiem kontroli ryzyka jest bieżący monitoring terminowości przelewów oraz w razie potrzeby, upomnienia się o należną zapłatę lub przekazywanie należności do firm windykacyjnych.

Ilościowa analiza ryzyka kredytowego dla należności została przedstawiona w nocie 5.5

▪ **Ryzyko związane z płynnością**

Spółka monitoruje ryzyko braku funduszy za pomocą okresowego planowania płynności, uwzględniając terminy wymagalności/zapadalności aktywów i zobowiązań oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Spółki jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania.

Ilościowa analiza płynności Spółki w podziale na poszczególne kategorie zobowiązań i aktywów została przedstawiona: dla należności w nocie 5.5, dla zobowiązań w nocie 5.14, a dla kredytów w nocie 5.12 not objaśniających do niniejszego sprawozdania finansowego.

▪ **Analiza wrażliwości - ryzyko walutowe**

Spółka stara się zawierać umowy z klientami w walucie polskiej, aby uniknąć narażenia na ryzyko związane z fluktuacjami kursów walut obcych w stosunku do złotego.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku jak i na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka przeprowadziła analizę wpływu zmiany kursu PLN do EUR na wynik finansowy brutto. Przy założeniu umocnienia się kursu PLN do EUR o 10 %, wynik Spółki wzrósłby o 1 920 tys. PLN. Tym samym osłabienie się kursu PLN do EUR o 10% spowodowałoby obniżenie wyniku finansowego Spółki o 1 920 tys. PLN.

Na dzień 31 grudnia 2019 EUR	Wartość narażona na ryzyko tys. PLN	Wpływ na wynik finansowy Spółki	
		(10%)	10%
Aktywa finansowe			
Kontrakty forward	276	(119)	119
Środki pieniężne	1 524	152	(152)
Należności z tytułu dostaw i usług	5 877	(588)	588
Zobowiązania			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	425	42	(42)
Zobowiązania z tytułu leasingu	24 318	2 432	(2 432)
Per saldo		1 920	(1 920)

Na dzień 31 grudnia 2018	Wartość narażona na ryzyko	Wpływ na wynik finansowy Spółki	
EUR	tys. PLN	(10%)	10%
Aktywa finansowe			
Kontrakty forward	109	48	(48)
Środki pieniężne	885	(88)	88
Należności z tytułu dostaw i usług	5 806	(581)	581
Zobowiązania			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	63	6	(6)
Per saldo		(615)	615

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka przeprowadziła analizę wpływu zmiany kursu PLN do USD na wynik finansowy brutto. Przy założeniu umocnienia się kursu PLN do USD o 10%, wynik Spółki wzrósłby o 22 tys. PLN. Tym samym osłabienie się kursu PLN do USD o 10% spowodowałoby obniżenie wyniku Spółki o 22 tys. PLN.

Na dzień 31 grudnia 2019	Wartość narażona na ryzyko	Wpływ na wynik finansowy Spółki	
USD	tys. PLN	(10%)	10%
Aktywa finansowe			
Środki pieniężne	216	22	(22)
Per saldo		22	(22)

Na dzień 31 grudnia 2018	Wartość narażona na ryzyko	Wpływ na wynik finansowy Spółki	
USD	tys. PLN	(10%)	10%
Aktywa finansowe			
Środki pieniężne	7	(1)	1
Należności z tytułu dostaw i usług	67	(7)	7
Per saldo		(8)	8

▪ **Analiza wrażliwości - ryzyko stopy procentowej**

Spółka unika zaciągania kredytów opartych na zmiennej stopie procentowej. W przypadku konieczności zawarcia umów kredytowych opartych o zmienną stopę procentową, Spółka nie posiada strategii zabezpieczenia tego ryzyka. Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka nie posiadała zadłużenia z tytułu kredytów, natomiast na koniec 2018 roku zadłużenie z tytułu kredytów wynosiło 13 351 tys. PLN

W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ zmiany stopy bazowej kredytu (WIBOR 3M) na koszty odsetkowe poniesione w 2019 roku:

Na dzień 31 grudnia 2019	Wartość narażona na ryzyko	Wpływ na wynik finansowy Spółki	
Lokaty oparte na zmiennej stopie procentowej	tys. PLN	-1.0 p.p.	1.0 p.p.
Lokaty terminowe	27 338	11	(11)

W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ zmiany stopy bazowej kredytu (WIBOR 3M) na koszty odsetkowe poniesione w 2018 roku:

Na dzień 31 grudnia 2018 Kredyty i lokaty oparte na zmiennej stopie procentowej WIBOR	Wartość narażona na ryzyko tys. PLN	Wpływ na wynik finansowy Spółki	
		-1.0 p.p.	1.0 p.p.
Lokaty terminowe	11 233	4	(4)
Kredyty bankowe	13 351	(266)	266

Aktywa i pozostałe zobowiązania Spółki oparte na zmiennej stopie procentowej, ze względu na brak istotności, nie są analizowane w kontekście ryzyka stóp procentowych.

▪ **Metody przyjęte przy przeprowadzaniu analizy wrażliwości**

Wartości procentowe, względem których przeprowadzona została analiza wrażliwości na zmiany kursów walutowych mogących mieć wpływ na wynik Jednostki wynoszą +/- 10%. Analiza wrażliwości zakłada powiększanie lub pomniejszanie kursu walutowego z dnia bilansowego o ten procent. Ryzyko stopy procentowej analizowane jest przy wartościach +/- 1 p.p.

▪ **Pozostałe rodzaje ryzyka**

Dla pozostałych rodzajów ryzyka, ze względu na ich naturę i brak możliwości pełnej kwalifikacji nie dokonuje się analizy wrażliwości.

▪ **Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat**

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka posiadała następujące pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat:

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku:	Przychody /(koszty) z tytułu odsetek	Zyski /(straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski /(straty) z tytułu realizacji i wyceny	Razem
Aktywa finansowe:	117	(36)	(206)	501	376
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-	501	501
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	113	1	-	-	114
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	4	(37)	(206)	-	(239)
Zobowiązania finansowe:	(1 829)	314	-	-	(1 515)
Zobowiązania z tytułu leasingu	(1 720)	306	-	-	(1 414)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	8	-	-	8
Kredyty bankowe	(109)	-	-	-	(109)

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka posiadała następujące pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat:

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku:	Przychody /(koszty) z tytułu odsetek	Zyski /(straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski /(straty) z tytułu realizacji i wyceny	Razem
Aktywa finansowe:	51	188	(271)	170	138
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-	170	170
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	44	50	-	-	94
Pożyczki i należności	7	138	(271)	-	(126)
Zobowiązania finansowe:	(852)	5	-	-	(847)
Zobowiązania z tytułu leasingu	(185)	-	-	-	(185)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	5	-	-	5
Kredyty bankowe	(667)	-	-	-	(667)

VIII. Pozostałe noty objaśniające

8.1. Zobowiązania pozabilansowe

Wybrane zasady rachunkowości

Zobowiązania pozabilansowe to przede wszystkim zobowiązania warunkowe, przez które Spółka rozumie: możliwy obowiązek, który powstanie na skutek przeszłych zdarzeń, którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub braku wystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli jednostki, lub obecny obowiązek, który powstaje na skutek przeszłych zdarzeń, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu ponieważ: (i) nie jest prawdopodobnie, aby wypełnienie obowiązku spowodowało konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne, bądź (ii) kwoty obowiązku (zobowiązania) nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie.

Zobowiązania warunkowe nie są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednakże ujawnia się informację o zobowiązaniu warunkowym, chyba, że prawdopodobieństwo wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne jest znikome.

Umowy leasingu podlegające zwolnieniom

Spółka stosuje wyjątek praktyczny dotyczący umów najmu oraz umów o podobnym charakterze zawartych na okres krótszy niż 12 miesięcy od daty rozpoczęcia leasingu.

Wyjątek dotyczący wynajmu aktywów o niskiej wartości jest natomiast w Spółce stosowany dla wynajmu głównie sprzętu IT i pozostałego wyposażenia o niskiej wartości początkowej. Zgodnie z wytycznymi Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) za przedmioty o niskiej wartości uznać można przedmioty, których wartość nie przekracza 5 tys. USD.

Płatności leasingowe w przypadku obu wymienionych wyjątków rozpoznawane są w kosztach okresu, którego dotyczą, metodą, co do zasady, liniową. Ani aktywo z tytułu prawa do użytkowania ani odpowiadające mu zobowiązanie finansowe nie są w tym przypadku rozpoznawane.

W poniższej tabeli zaprezentowano saldo zobowiązań pozabilansowych z tytułu leasingu podlegających zwolnieniom na dzień 31 grudnia 2019 roku. Dane na dzień 31 grudnia 2018 ujęte zostały zgodnie z zapisami MSR 17 i reprezentują zobowiązania pozabilansowe z tytułu leasingu operacyjnego.

	31 grudnia 2019 roku MSSF 16 tys. PLN	31 grudnia 2018 roku MSR 17 tys. PLN
Zobowiązania z tytułu najmu powierzchni		
W okresie do 1 roku	4	1 518
W okresie od 1 roku do 5 lat	9	975
Powyżej 5 lat	-	-
Razem	13	2 493

8.2. Sezonowość i cykliczność

Rozkład przychodów operacyjnych Spółki w poszczególnych kwartałach roku podlega niewielkiej sezonowości. Przychody w czwartym kwartale są zwykle nieznacznie wyższe niż w pozostałych kwartałach, ponieważ duża ich część generowana jest przez sprzedaż usług IT dla dużych przedsiębiorstw i instytucji państwowych. Podmioty te w ostatnich miesiącach roku dokonują często większych zakupów inwestycyjnych sprzętu i licencji.

8.3. Zatrudnienie

Przeciętne zatrudnienie w okresie sprawozdawczym*	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
Zarząd	4**	4**
Działy produkcyjne	784	782
Działy handlowe	42	44
Działy administracyjne	43	46
Razem	873	876

*Przeciętne zatrudnienie w okresie sprawozdawczym w etatach pobierających wynagrodzenie, tj. zatrudnienie w etatach skorygowane (pomniejszone) o etaty, za które Spółka nie wypłaca wynagrodzenia (np. urlop bezpłatny, urlop macierzyński, inne).

** Jeden z członków Zarządu jest zatrudniony w oparciu o umowę cywilnoprawną

Zatrudnienie na dzień w osobach:	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
Zarząd	4*	4*
Działy produkcyjne	817	794
Działy handlowe	49	51
Działy administracyjne	47	46
Razem	917	895

* Jeden z członków Zarządu jest zatrudniony w oparciu o umowę cywilnoprawną.

8.4. Informacje o wynagrodzeniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Spółki wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku i dnia 31 grudnia 2018 roku w podziale na rodzaje usług:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 tys. PLN
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego oraz przegląd półrocznego skróconego sprawozdania finansowego	185	220

8.5. Wynagrodzenie Kluczowego Personelu

W poniższych tabelach zaprezentowano wynagrodzenie kluczowego personelu Spółki z tytułu sprawowanej przez nich funkcji w Asseco Business Solutions S.A. za 2019 i 2018 rok.

	Stale składniki wynagrodzenia w 2019 roku	Koszt zmiennych składników wynagrodzenia w 2019 roku	Ponadto: zmienne składniki wynagrodzenia z 2018 roku wyłacone w 2019 roku*
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Wojciech Barczentewicz	420	3 076	189
Piotr Masłowski	420	3 076	189
Mariusz Lizon	300	1 432	85
Andreas Enders	758	850	656
	1 898	8 434	1 119

*kwoty odzwierciedlają przesunięcie czasowe wypłat zmiennych składników wynagrodzenia względem ujęcia memoriałowego rezerw w kosztach roku, którego dotyczyły

	Stale składniki wynagrodzenia w 2018 roku	Koszt zmiennych składników wynagrodzenia w 2018 roku	Ponadto: zmienne składniki wynagrodzenia z 2017 roku wyłacone w 2018 roku *
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Wojciech Barczentewicz	420	2 634	2 106
Piotr Masłowski	420	2 634	2 106
Mariusz Lizon	300	1 232	982
Andreas Enders	747	700	362
	1 887	7 200	5 556

* kwoty odzwierciedlają przesunięcie czasowe wypłat zmiennych składników wynagrodzenia względem ujęcia memoriałowego rezerw w kosztach roku, którego dotyczyły

W tabeli poniżej zaprezentowano wypłacone i należne wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej Emitenta za okres 12 miesięcy 2019 roku oraz w okresie porównywalnym:

Wynagrodzenie za okres	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 tys. PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 tys. PLN
Josef Klein	84	63
Romuald Rutkowski	48	48
Adam Góral	66	66
Zbigniew Pomianek	48	48
Piotr Stępnia	48	48
Razem	294	273

8.6. Zarządzenie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest utrzymanie wiarygodności kredytowej i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Spółki i zwiększałyby wartość dla jej akcjonariuszy.

Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Spółka może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje.

Spółka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Spółka wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu leasingu oraz zobowiązania tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe.

	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
	tys. PLN	tys. PLN
Kredyty bankowe, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	-	13 351
Zobowiązania z tytułu leasingu	55 286	6 190
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	32 111	28 791
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty (-)	(15 950)	(12 800)
Zadłużenie netto	71 447	35 532
Kapitał własny	316 105	298 529
Kapitał i zadłużenie netto	387 552	334 061
Wskaźnik dźwigni	18,4%	10,6%

Zmiana wskaźników dźwigni w roku 2019 w stosunku do roku poprzedniego wynika ze wzrostu zobowiązań z tytułu leasingu w spowodowanego implementacją w Spółce MSSF 16. Wskaźnik dźwigni mieści się celach wyznaczonych przez Zarząd Spółki.

8.7. Znaczące zdarzenia po dniu bilansowym

Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego za okres 12 miesięcy zakończony w dniu 31 grudnia 2019 roku, nie wystąpiły znaczące zdarzenia po dniu bilansowym, które powinny być ujęte w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

8.8. Znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych

Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego za okres 12 miesięcy zakończony w dniu 31 grudnia 2019 roku, nie wystąpiły zdarzenia dotyczące lat ubiegłych, które nie zostały, a powinny być ujęte w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

Zatwierdzenie do publikacji przez Zarząd

Niniejsze sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Asseco Business Solutions S.A. w dniu 27 lutego 2020 roku.

Zarząd:

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Członek Zarządu

Osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Główny Księgowy

Solutions for demanding business.

Dane kontaktowe

assecobs.pl/relacje-inwestorskie

ASSECO